

**Debreceni Egyetem**  
**Informatikai Kar**

**CMS rendszerek összehasonlítása**

**Témavezető:**  
**Pere Zsolt**  
Számítástechnikai munkatárs

**Készítette:**  
**Tóth Róbert**  
Gazdaságinformatikus

**Debrecen**  
**2009**

## Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
2. Tartalomkezelő rendszerek és technológiák általában .....	5
3. Drupal.....	8
3.1 A Drupal főbb kvalitásai.....	8
3.2 A Drupal telepítése .....	9
3.3 A Drupal menürendszere .....	10
3.3.1 Saját adatok .....	11
3.3.2 Tartalom beküldése.....	11
3.3.3 Adminisztráció .....	13
3.3.3.1 Tartalomkezelés.....	13
3.3.3.2 Webhelyépítés .....	14
3.3.3.3 Webhely beállítása.....	15
3.3.3.4 Felhasználókezelés .....	17
3.3.3.5 Jelentések.....	18
3.3.3.6 Súlyó .....	19
3.4 Konklúzió a Drupal rendszerről .....	19
4. Joomla! .....	21
4.1 A Joomla! fő kvalitásai.....	21
4.2 A Joomla! telepítése .....	21
4.3 A Joomla! menürendszere .....	22
4.3.1 A Joomla! adminisztrációs felülete .....	23
4.3.1.1 Webhely menüpont.....	25
4.3.1.2 Menük.....	34
4.3.1.3 Tartalom .....	34
4.3.1.4 Komponensek .....	37
4.3.1.5 Bővítmények.....	38
4.3.1.6 Eszközök.....	40
4.3.1.7 Súlyó .....	40
4.4 Konklúzió a Joomla! rendszerről.....	40
5 WordPress.....	41
5.1 A WordPress főbb kvalitásai .....	41
5.2 A WordPress telepítése.....	41
5.3 A WordPress menürendszere.....	42
5.3.1 Vezérlőpult .....	42
5.3.2 Bejegyzések.....	43
5.3.3 Média.....	44
5.3.4 Linkek.....	44
5.3.5 Oldalak .....	45

5.3.6 Hozzászólások .....	45
5.3.7 Megjelenés .....	45
5.3.8 Bővítmény .....	46
5.3.9 Felhasználók .....	47
5.3.10 Eszközök .....	47
5.3.11 Beállítások .....	48
5.4 Konklúzió a WordPress rendszerről .....	49
6. Összefoglaló .....	50
7. Köszönetnyilvánítás .....	51
8. Irodalomjegyzék .....	51
9. Melléklet .....	52

# 1. Bevezetés

A dolgozatom fő témája az általam választott tartalomkezelő rendszerek (Content Management System, CMS) bemutatása és összehasonlítása. Napjainkban életünk elképzelhetetlen lenne a világháló használata nélkül. A kommunikáció fő színterévé nőtte ki magát, a marketing tevékenység egyik fontos színtere, és a kormányok nagy része is fejleszti e-government szolgáltatásait. Sokan rendelkeznek saját weboldallal vagy webportállal. Napjainkban egy weboldallal szemben támasztott elvárások igen nagyok. A közelmúltban a weboldalak több száz statikus lapból álltak. Ezeknek a megoldásoknak is megvoltak az előnyei, könnyű és gyors létrehozás, komolyabb ismeretek nélkül. Manapság a felhasználók igényeit nem lehet kielégíteni ezzel a módszerrel. Felgyorsult világunkban fontos a naprakész tartalom, gyorsan és egyszerűen minél nagyobb információ cseréje. Dinamikusan szerkeszthető tartalom és a speciális igényekről nem is beszélve. A hétköznapi felhasználtól a nagyvállalatok real time gazdálkodásáig megjelennek ezek a problémák. Ezeknek a követelmények való megfeleléshez már nem elegendő az egyszerű HTML nyelven íródott weblapok alkalmazása. Szükségük van egy adatbázis alapú technológiára, mely könnyű, gyors és szerkeszthető tárolást és elérést biztosít.

Ezen dinamikus weboldalak kezelésére alakultak ki a CMS-ek. A Wikipédia definíciója szerint: „A tartalomkezelő rendszerek (angolul *Content Management System*, CMS) olyan szoftverrendszer, amely nem strukturált információk, mint például az internetes portálok akár több felhasználó általi elkészítését, kezelését, és tárolását segíti. Továbbá gondoskodik a tartalmak strukturált megjelenítéséről, statisztikák készítéséről, kiegészítő funkciók integrálásáról. A CMS-ek legfontosabb tulajdonsága a dinamizmus. A tartalmat, annak megjelenését megfelelő jogosultság esetén bármikor, bárhol meg lehet változtatni.”[w] Ezen rendszerek segítségével könnyen és gyorsan, szaktudás nélkül elkészíthetjük dinamikus weboldalunkat. A CMS-ek egyik legnagyobb előnye az, hogy feltöltés után nincs szükség programozói tudásra ahhoz, hogy a szükséges feladatokat a felhasználója el tudja végezni. Egy jól telepített és beállított CMS-ben a tartalom módosításához elég egy web-böngésző és az általános felhasználói ismeretek. Így a tartalom feltöltést és karbantartást a felhasználók végzik, és kisebb karbantartási műveletek során sem kell az oldal működését felfüggeszteni. Ezek a rendszerek számos speciális feladat ellátására is alkalmasak lehetnek, mivel csak a megfelelő modul kifejlesztése és integrálása szükséges hozzá. Ilyen megoldással sok publikálni kívánó felhasználó, kis- és középvállalkozás igényeit tudjuk kielégíteni. Számos

ingyenesen letölthető és használható CMS van a piacon, persze vannak fizetős alkalmazások is. A továbbiakban ismertetem a magyar felhasználók által leginkább kedvelt tartalomkezelő rendszereket: a Drupal, a Joomla! és a WordPress rendszereket.

## **2. Tartalomkezelő rendszerek és technológiák általában**

Mielőtt tovább haladnék általánosságban, beszélnék a tartalomkezelési technológiákról. A tartalomkezelés legfontosabb feladatai az adatok megfelelő kezelése, tárolása, rendszerezése, az információmenedzsment és egyes esetekben ezek valamilyen struktúrában való megjelenítése. A jól strukturált (struktúra: a tartalom egyes egyedi részei között definiált kapcsolatok halmaza) tartalom jól szervezhető. A struktúrakészítést megnehezíti, hogy a teljes tartalmat át kell látni, szükség esetén többféle tartalmat is kezelniük kell. A rugalmas megoldások használatának előtérbe helyezése, az elkészített struktúra működésének megértése elengedhetetlen. Ezek mellett alkalmazható többféle egymást átfedő struktúra készítése különféle felhasználóknak.

A tartalomkezelés folyamata 3 fő részből áll, ezek a következők: tartalomgyűjtés, -tárolás és -megjelenítés. A gyűjtés lényege információ szerzés, konvertálás a fő formátumra (pl. XML) és darabolás, beépítés a rendszerbe, metaadat hozzáadása. A tárolásnál repository (adatbázis és/vagy fájlok) előállítása a feladat, valamint tartalom komponensek és adminisztratív információk tárolása. Megjelenítésnél a komponensek kinyerése a repository-ból és publikáció előállítása a komponensekből történik.

Ennek megfelelően a tartalomkezelő rendszerek is 3 alrendszerből állnak: gyűjtő alrendszer, tároló alrendszer és megjelenítő alrendszer. A gyűjtő alrendszer feladata: a tartalom bejuttatása a rendszerbe, továbbá tartalom előállítás (írás, beszerzés, általános szállítható bináris formátum, metaadattal bővített információ, átalakítás, kibontás: lényeges információ kinyerése, csoportosítás: különálló média tartalmak struktúrába szervezése, kiegészítő szolgáltatások: tartalomtárolóba töltése). A tároló alrendszer feladata: (hosszú távú) tárolás és erőforrások kezelése (tartalom komponensek tárolása, a tároló és azon dolgozó alrendszer adminisztrálása, konfigurációs és vezérlő fájlok tárolása). A megjelenítő alrendszer feladata: tartalom komponensekből publikáció készítése automatikusan, félautomatikusan (publikációs minta, publikációs szolgáltatás /tartalomból és metaadatból építi fel a publikációt/).

CMS használata előtt négy fontos szempontot kell figyelembe vennünk. Az első a tartalom mennyisége, ezen belül a tartalom elemek és tartalom típusok száma. A második a szerzőkör

összetettsége, milyen komplex forrásokat alkalmazunk és a szerzők különfélesége. A harmadik változások, update-k sűrűsége (tartalom átvitel, terv ellenőrzés). A negyedik a megjelenítési formák. A tartalmi csatornák száma és a testreszabhatóság megléte. A megoldani kívánt feladat jellegétől függően több CMS típusból választhatunk.

CMS típusok:

- DAM: Digitális vagyonkezelő rendszer (Digital Asset Management)
  - Böngésző típus
    - Keresés, böngészés az adatállományban történik.
    - Az adatok nem különülnek el 2 részre
  - Katalógus típus
    - Keresés, böngészés a katalógusban történik.
    - Az adatállomány 2 részre oszlik: katalógus és a digitális vagyon
- DM: Dokumentumkezelő rendszer (Document Management)
  - Elektronikus dokumentumok kezelése (e-dokumentum: szövegfájl, multimédia fájl, -levél, hangfájl, videófájl, e-learning tananyag; papír dokumentum képe, stb.)
  - Dokumentum kezelési munkafolyamat támogatása („iktatórendszer”)
  - Bemenet, tárolás, keresés, indexelés, metázás, verziókezelés, biztonság, archiválás, stb.
- KM: Tudáskezelő rendszer (Knowledge Management)
  - Szervezeti tudás kezelésére (gyűjti, szervezi, szétosztja a tudást).
  - Összetett alkalmazás(ok) – pl. e-learning, kollaborációs eszközök -hatékonyságának javítására.
- ECM vállalati információs rendszer (Enterprise Content Management)
  - Szokás idesorolni az un. *tranzakciós CMS* (e-business) rendszereket is
- WCMS: Web CMS (pl. portál, wiki)
  - Web szerveren közzétett tartalom kezelésére (vegyes „internetes” médiaformátum használat: HTML, XML, PDF, JPG, GIF, PNG, BMP, WAV, MP3, MPEG2, MP4, SWF, stb.)
  - Laikus tartalom-kezelés (feltöltés, formázás is!) –tipikusan sablon, template alapú
  - Üzemeltetés, fenntartás
  - Gyakran adatbázis alapú, de lehet dokumentum alapú is

## **WCMS (Web Content Management System)**

A fenti CMS osztályozás szerint az általam bemutatni kívánt CMS-ek a WCMS típusába sorolhatók. Ezek a rendszerek web alapú alkalmazások. Tartalom létrehozására, áttekintésére, kezelésére és megjelenítésére alkalmasak. Sok érv és lehetőség áll az e fajta tartalomkezelők használata mellett: platform és browser kompatibilitás megoldása, multiple formátum (HTML, PDF, stb.), Web-oldal sablonok módosításának lehetősége, tartalom frissítésének gyors lehetősége, ECM kialakítási lehetőség, egyszerűsödő használat, költség megtakarítás, archiválás, verziókövetés, külső rendszerek beintegrálása, használati statisztikakészítési lehetőség, tartalomkeresés, training és folyamatos support a felhasználóknak.

Ezen rendszerek előnyei

- Tartalmat elérhetővé és kontrolálhatóvá teszi a nem technikai szakértők számára is.
- Lecsökkenti a nagyszámú weboldal fejlesztési és support összköltségét.
- Kontrollt biztosít a publikálás, a workflow és a tartalom pontosságára.
- Megoldja a tartalom újrahasznosítását oly módon, hogy megengedi új kontextusba helyezni és így többszörösen publikálni.
- Megkönnyíti a webadminisztrátor frissítési munkáját.
- Template-k használatával meggyorsítja a weboldalak fejlesztését.
- Személyre szabottságot biztosít.
- Decentralizált környezetben egységesítéssel megkönnyíti a munkát.

Jellemzőik:

Jellemzőjük, hogy általában egyszerűek, működésük könnyen elsajátítható. Létrejöttüket a dinamikus weboldalak létrehozásának megkönnyítése hívta életre. Az alkalmazások jellegéből adódik, hogy a weboldal hamar elkészül és egyszerű rajta a publikáció. Ez nagy előnyt jelent, mivel a publikálni kívánt információ előállítója többnyire nem rendelkezik webprogramozási tudással. Ezen rendszerek segítségével viszont leegyszerűsödik a honlapok karbantartása, az új információ megjelenítése. Egy jól telepített és beállított WCMS rendszerben a tartalom frissítéséhez a legtöbb esetben elég egy web-böngésző, valamint elégséges az általános felhasználói ismeretek. WCMS rendszerek segítségével kis- és középvállalatok, magánszemélyek, közösségek honlapjait hozhatjuk létre, de olykor speciális célokra is használhatók.. Ez a rendszer olyan szoftverrendszer, amely strukturált információk, mint például az internetes portálok akár több felhasználó általi elkészítését, kezelését, és tárolását segíti. Továbbá gondoskodik a tartalmak strukturált megjelenítéséről, statisztikák

készítéséről, kiegészítő funkciók integrálásáról. A tartalmat és annak megjelenését megfelelő jogosultság esetén bármikor, bárhol meg lehet változtatni.

## 3. Drupal

### 3.1 A Drupal főbb kvalitásai

A Drupal 2001. január tizenötödikén kezdte meg nyílt működését, amikor Dries Buytaert publikálta első verzióját az interneten. A rendszer azóta nagyon sokat fejlődött, és széles körben használt tartalomkezelővé vált. Lássuk, mégis minek nevezhetjük, és ezek a kategóriák mit is jelentenek.

**„Tartalomkezelő rendszer** azaz Content Management System (CMS)

Tartalmak bevitelére és rendszerezésére használható eszköz több felhasználó támogatásával - legalábbis a Wikipedia definíciója szerint. Ez kicsit bővebben azt jelenti, hogy internetes publikációk, híroldalak készítésére használható eszköz. A legtöbb ma CMS-nek nevezett rendszer ennél sokkal többet tud, és a Drupal sem korlátozódik csak tartalmak kezelésére. Képes egyszerű elektronikus bolt építésére is, illetve gyakran használják közösségek kialakítására (ahol a tartalomfejlesztés másodlagos szerepet kap).

**Tartalomkezelő keretrendszer** azaz Content Management Framework (CMF)

Olyan programozók számára készült rendszert jelent, mely tartalomkezelő rendszerek építésére szolgál - a Wikipédia definíciója szerint. A Drupal kiváló CMF, hiszen általános tartalom kezelési és rendszerezési sémákat támogat széles körű megjelenés változtatási képességekkel. Ráadásul nagyon jó forrás dokumentációval rendelkezik. Így alkalmas egyedi tartalomkezelési igények kielégítésére is.

**Web alkalmazás fejlesztő keretrendszer** azaz Web Application Framework (WAF)

A Drupal egy eléggé vékony réteget biztosít a PHP nyelvi elemei felett, mely jelentősen meg tudja könnyíteni általánosabb igényű web alkalmazások fejlesztését. Ilyen funkciók az általános űrlapkezelő rendszer, a vékony adatbázis kezelő réteg, a felhasználókezelő alrendszer.

A Drupal gyakorlatilag minden olyan rendszerre elérhető, ahol a PHP és valamely támogatott adatbázis rendszer működik. Nem csak Apache és Microsoft IIS alatt, hanem számos operációs rendszer alatt is futtatható, mint amilyen a Linux, a különböző BSD-k, a Solaris, a Windows vagy akár a Mac OS X platformok.

Bár a legtöbb Drupal alapú oldalt üzemeltet MySQL-t használ, ez nem mindenki számára kézenfekvő megoldás. A Drupal vékony adatbázis függetlenít felülete segítségével PostgreSQL



használata is lehetséges. Más adatbázisokhoz körülbelül egy tucat egyszer függvény létrehozásával illeszthetjük oldalunkat., [d]

A szoftver GNU GPL (Általános Publikációs Licenc) alatt álló rendszer. Ezen licenc alatt lévő szoftverek szabadon letölthetőek, felhasználhatóak, terjeszthetőek és módosíthatók.

### **3.2 A Drupal telepítése**

A rendszert a drupal.org webhelyről tölthetjük le, ahol a magyar fordítást is megtalálhatjuk. A telepítéshez megfelelő környezetet kell biztosítanunk. Bármilyen operációs rendszer megfelel, ami rendelkezik PHP támogatással és egy megfelelő webszerver szoftverrel, ami lehet Apache (1.3 vagy 2.x) vagy Microsoft Internet Information Server (IIS 5, 6 vagy 7). Habár futtatható IIS segítségével is ajánlottabb az Apache használata, mivel így nem esünk el a rövid webcímelek használatának lehetőségétől és biztonságosabb is. Ezek mellett szükséges a megfelelő adatbázis szerver megléte is, ami lehet MySQL (4.1 vagy újabb) vagy PostgreSQL (7.4 vagy újabb) is. Ezek mellett a PHP-nak (4.3.5 vagy újabb, az ajánlott 5.2.x) támogatnia kell a levélküldést. Ezek a szükséges feltételek. A Drupal kereső indexelőjéhez és más időzített feladatokhoz a webszervernek cron támogatással kell rendelkeznie, vagy a poormanscron modult kell telepítenünk. Nem feltétlenül szükséges, de Apache szerver használata esetén jelentősen javíthat a teljesítményen, könnyítheti a telepítést illetve jobb kereső helyezéseket biztosíthat a nemzetközi keresőkben is, ha a webszerverünk feldolgozza a Drupal által adott .htaccess fájlt és biztosítja a mod\_rewrite modult. Ezt sajnos az ingyenes szolgáltatók nem minden esetben engedélyezik. Ilyen esetben a szolgáltatóval kell egyeztetnünk.

A letöltött 6.14 verziójú Drupal alap modul, drupal-6.14.tar.gz egy kicsomagolt fájl, amit ki kell csomagolnunk. A fájlt letölthetjük a Drupal magyar honlapjáról ([www.drupal.hu](http://www.drupal.hu)). Erre és az FTP-vel való feltöltésre a Total Commander programot használtam. Ezután a letöltött fordítást hu-6.x-1.1.tar.gz-t kell kicsomagolnunk (letöltés szintén a [www.drupal.hu](http://www.drupal.hu)-ról). A kicsomagolt alap modul tartalmát a szolgáltatónk megfelelő könyvtárába kell feltöltenünk, majd a fordítást is ebbe a könyvtárba. Az ftp használatához itt is szükségünk lesz a szolgáltatóunktól kapott szerver névre, felhasználó névre és jelszavunkra. A telepítőnek a site/default/settings.php fájlt írnia kell tudni, ezt biztosítanunk kell. A telepítés végén erre majd figyelmeztet a telepítő, hogy a fájl írási jogát szüntessük meg. A telepítés megkezdéséhez a site/install.php helyre kell ellátogatnunk. Itt először a telepítés nyelvét választhatjuk ki. Mivel a magyar fordítást feltöltöttük ezért a magyar nyelvre kattintva

teljesen magyar nyelvű telepítőt használhatunk és az adminisztrátori felületünk is magyar lesz. Ezután a Drupal ellenőrzi a telepítési követelményeket, és ha valamit nem jól állítottunk be, akkor figyelmeztet. A következő lépésben az adatbázis beállítása kerül sorra. Itt szükségünk lesz a szolgáltatóunktól kapott adatbázis adataira. Meg kell adnunk a használt adatbázis típusát, az adatbázis nevét, adatbázis felhasználójának nevét, jelszavát. A haladó beállításoknál beállíthatjuk a táblázat név előtagját, az adatbázis kiszolgálót is beállíthatjuk. A megadott adatokat ellenőrzi a telepítő, ha valami hibát talál akkor figyelmeztet rá, ezt nekünk kell elhárítani. Ezt követően létrehozza megfelelő táblákat. A következő lépésben telepíti a webhelyet és a fordítást is elmenti az adatbázisban. Utána be kell állítanunk a webhelyet, meg kell adni a webhely címét ami a böngésző címsorában is megjelenik és a webhely e-mail címét is, amin a webhely levelezését akarjuk lebonyolítani. Ezután létre kell hoznunk egy adminisztrátor felhasználót, és a webszerveret kell beállítanunk (időzóna, rövid webcímekek és frissítési figyelmeztetések). Az adminisztrátor létrehozásához meg kell adnunk a kívánt felhasználó nevet és az e-mail címet.

A megadott e-mail cím nem lesz publikus, erre az e-mail címre csak a Drupal rendszere fog üzenetek küldeni. Ennek következtében létrejön az adminisztrátor felhasználó és a rendszer közli az általa generált jelszót. Ezt a jelszót célszerű az első bejelentkezés után megváltoztatni.

### **3.3 A Drupal menürendszere**

A telepítés után megnyithatjuk a Drupal kezdőlapját. Ezen a felületen jelentkezhetnek be az oldal felhasználói és adminisztrátorai. Ebben az esetben az első és egyetlen felhasználó van, aki az oldal adminisztrátora. Az adminisztrátornak teljes jogosultsága van az oldal menedzseléséhez. Az oldal funkciójának megfelelően akár ez az egyetlen egy felhasználó is elegendő, gondoljunk egy saját oldal építésére. Ezekben az esetekben, amikor zárt portálokat építünk, nem láthatjuk a kezdő oldalon a regisztrációs menüpontot. Ilyenkor az adminisztrátori joggal rendelkező felhasználó adhat hozzá új felhasználót.

Természetesen a különböző felhasználóknak különböző jogosultságai vannak. Az adminisztrátor bejelentkezése után az üdvözlő oldalt tekintheti meg. Négy fő menüpontot talál.

- Saját adatok
- Tartalom beküldése
- Adminisztráció
- Kilépés

Az átlag felhasználó természetesen nem érheti el az adminisztrációs menüpontot, csak ha megfelelő jogosultsággal rendelkezik.

### **3.3.1 Saját adatok**

Ebben a menüpontban a bejelentkezett felhasználó megtekintheti saját adatait és megfelelő jogosultság esetén szerkesztheti azokat. Megtekintés fül alatt a felhasználó történetét olvashatja. A szerkesztés menüpont alatt pedig a saját adatait módosíthatja, mint felhasználó név, e-mail cím, jelszó, állapot, ha az alapértelmezett nyelv mellett van más nyelvi beállítási lehetőség, akkor kiválaszthatja a számára megfelelő nyelvet és az időzónát is beállíthatja. Az utolsó lapfül az oldallátogatások követése. Itt a felhasználó által megtekintett oldalak statisztikáját tekintheti meg.

### **3.3.2 Tartalom beküldése**

Tartalom beküldése menüpontban, publikálhat tartalmat a felhasználó. Három alapvető közzétételi mód közül választhatunk. Book page, azaz könyvlap, oldal és írás.

#### *Book page (könyvlap)*

A könyvlapok olyan tartalmak, melyek kapcsolódó tartalmakkal együtt egy hierarchikus szerkezetű könyvet alkotnak. A könyvlapok weboldala a szomszédos lapokra mutató linkeket jelenít meg, egyszerű navigációt lehetővé téve, strukturált tartalmak számára.

#### *Oldal*

Az oldal megjelenése ugyan az írásra hasonlít, azonban célja olyan információ megjelenítése, ami ritkán változik, mint például egy „Impresszum” oldal a webhelyen. Alapértelmezésben az oldalak nem teszik lehetővé a hozzászólást, és nem jelennek meg a honlapon a tartalmak listájában.

#### *Írás*

Az írás megjelenése ugyan az oldalhoz hasonlít, ám célja olyan időszerű információk megjelenítése, amelyek informálják vagy bevonják a webhely látogatóit. Sajtóközlemények, webhely hírek, blogbejegyzésre hasonlító tartalmak közlésére

ideális az írás típus. Alapértelmezésben az írások a honlapon lévő tartalmi listában is megjelennek, és lehetővé teszik hozzászólások beküldését.

Bármelyiket is választjuk, folytatásként ugyanazt a felületet kapjuk. Meg kell adnunk az oldal címét. Menü beállítás alatt, opcionálisan megadható a menü link címfelirata. Ez lesz a tartalom linkjének neve a menüben, ha nem adjuk meg akkor nem fog szerepelni a menüben. Ebben az esetben a tartalom címe, linkként jelenik meg a tartalomra mutatva, alatta pedig egy bevezető szöveg a tartalom törzséből, melynek a hosszát mi határozhatjuk meg. Ha definiáltuk, akkor szülő menüpontot is választhatunk és súlyt is adhatunk neki. A menüben a súlyosabb menüpontok lesüllyednek, míg a könnyebbek a lista tetejéhez közelebb helyezkednek el. A törzs textmezőbe az oldal tartalmát kell beírunk. Több beviteli forma közül választhatunk.

#### *Filtered HTML:*

Egyszerű HTML kódot adhatunk itt meg, de a használható elemek korlátozva vannak. Ezekről eltérő elemeket a rendszer nem veszi figyelembe. Az engedélyezett elemek listáját az adminisztrátor bővítheti és szűkítheti. A rendszer automatikusan elhelyezi a sortöréseket a beírt szövegben (<p>, <br>). A felhasználók beküldött hozzászólásai ezt a beviteli formát használják.

#### *Full HTML:*

HTML elemeket használhatunk minden korlátozás nélkül. Alapértelmezetten itt is be van állítva az automatikus sortörés.

#### *PHP kód:*

A beküldött tartalom PHP kódokat is tartalmazhat, ezek futtatását teszi lehetővé. Alapértelmezett esetben nincs benne HTML szűrés és automatikus sortörés. Biztonsági okokból célszerű csak az adminisztrátornak engedélyezni ezt a beviteli formát. Itt fontos megjegyezni, hogy a PHP kód használatához aktiválni kell a PHP filter modult, ami a beágyazott PHP kódok futtatását teszi lehetővé.

Megadhatjuk a tartalom szerzőjének nevét és a beküldés időpontját. Lehetőségünk van a hozzászólások írását és olvasását engedélyezni, vagy tiltani. Eldönthetjük, hogy a tartalmat közzéteesszük-e, a felhasználók csak ebben az esetben olvashatják azt. Ha közzétehetjük a tartalom bevezetőjét a címlapon és az oldal tetejére is helyezhetjük.

A tartalomkezelő rendszerek legalapvetőbb célja, hogy tartalom közzététele egyszerű, gyors és webfejlesztő tudást ne igényeljen. A beviteli formákat csoportokhoz köthetjük, így

megakadályozva az oldal nem hozzáértésből fakadó tönkretételét. Ezért célszerű csak a filtered HTML beviteli módot alapértelmezésként az oldal felhasználóinak engedélyezni.

### **3.3.3 Adminisztráció**

Ebben a menüpontban az oldal adminisztratív beállításait találhatjuk meg. Itt feladatonként és modulonként is menedzselhetjük az oldalt. A modulonkénti adminisztrációval az egyes modulok működését tudjuk befolyásolni. Feladatonként hat főbb menüpontot találhatunk: tartalomkezelés, webhelyépítés, webhely beállítása, felhasználókezelés, jelentések, súgó.

#### **3.3.3.1 Tartalomkezelés**

- Hozzászólások
  - A közzétett vagy jóváhagyásra váró hozzászólásokat tekinthetjük meg és szerkeszthetjük.
- Könyvek
  - A webhely könyvvázlatait kezelhetjük.
- RSS - közzététel
  - A hírcsatornában közzétett elemek számát és formáját állíthatjuk be.
- Tartalmak beállításai
  - A tartalmak bevezető hosszát állíthatjuk be. Az előnézetnek kötelezővé, vagy nem szükséges beállításai közül választhatunk, és a címlapon megjelenített tartalmak számát állíthatjuk be.
- Tartalom
  - Tartalmakat tekinthetjük meg, szerkeszthetjük és törölhetjük. Természetesen a tartalmak között kereshetünk is, állapot, nyelv és típus szerint is. Egy tartalom állapota lehet közzétett, rejtett, címlapon, nincs címlapon, kiemelt, nem kiemelt. A tartalom beküldése részről már a tartalmak alapvető típusait bemutattam. A nyelv természetesen a honlap beállításaitól függ.
- Tartalomtípusok
  - A már meglévő tartalomtípusokat kezelhetjük és új tartalom típusokat is létrehozhatunk.
- Taxonómia
  - A tartalmak címkézésének, kategorizálásának és osztályozásának karbantartása.

### 3.3.3.2 Webhelyépítés

- Blokkok

A webhely régióiban megjelenő blokkokat állíthatjuk be. Új blokkokat hozhatunk létre.

- Felület fordítása

A beépített felület és esetleg más elemek fordítása.

- Menük

A webhely navigációs menűjét kezelhetjük, új menü blokkokat hozhatunk létre, meglévő menüpontokat nevezhetünk és rendezhetünk át.

- Modulok

Kiegészítő modulokat ki- illetve bekapcsolhatjuk. A Drupal rendszer modulárisan épül fel, így sok lehetőség adott. Használhatjuk az alaprendszer moduljait, a fejlesztő közösség által készített modulokat, vagy akár saját magunk által fejlesztett modult is. Természetesen egy átlag felhasználó nem rendelkezik PHP programozói tudással. Fontos még megjegyeznünk, hogy egyes modulok között függőség van, vagyis csak együtt képesek működni. A rendszer jelzi, hogy melyik modulnak melyik modulra van szüksége a működéséhez és azt is jelzi, hogy működik-e abban a pillanatban. További modulokat a <http://drupal.org/project/modules> címen érhetünk el, közel 5 ezer modul közül válogathatunk. Az általunk kiválasztott modult le kell töltenünk, majd FTP segítségével feltöltenünk hasonlóképen, mint a magyar fordítás fájljait. A kicsomagolt modult a `modules/` mappába kell elhelyeznünk. Ha ez megtörtént, akkor futtatnunk kell a `update.php` fájlt, mely telepíti a frissítéseket, vagy az új modulokat. A későbbiekben látni fogjuk, hogy van egyszerűbb megoldás is más tartalomkezelő rendszereknél.

- Sminkek

A használt illetve a felhasználók által választható sminkeket érhetjük itt el. A közösség által publikált sminkek a <http://drupal.org/project/themes> címről tudjuk letölteni. Természetesen mi is készíthetünk saját kinézetet az oldalunknak. Építhetünk egy új sminket egy már meglévő sminkre, vagy használhatunk egy sablonkezelőt is (pl. PHP Template) és természetesen fejleszthetünk is PHP alapon a rendszer smink függvényeit használva.

- Útvonalálnevek  
A webcímeinket megváltoztathatjuk. Egy valós webcímet a rendszer álnévvel fog elfedni, így könnyebb olvasni és megjegyezni azt.

### **3.3.3.3 Webhely beállítása**

- Adminisztrációs smink  
Az adminisztrációs oldalunk megjelenését tudjuk kiválasztani.
- Akciók  
Webhelyünkön meghatározott akciókat tudunk létrehozni és kezelni.
- Beviteli formák  
A felhasználók által bevitt tartalmak szűrésének beállításait és az engedélyezett HTML elemek listáját találjuk meg itt. A modulok által létrehozott szűrőket is itt engedélyezhetjük.
- Dátum és idő  
A dátum és idő megjelenítésével kapcsolatos beállításokat, valamint a rendszer alapértelmezett időzónáját szerkeszthetjük itt.
- Fájrendszer  
A fájlok tárolására használt hely, illetve a kezelési mód beállítása. Megadhatjuk, hogy a fájlok nyilvánosan, vagy privát módon a Drupal rendszerén keresztül töltsenek le.
- Hibajelentés  
A Drupal 403/404-es illetve PHP hibák kezelésével kapcsolatos beállításai, a hibák naplózását és képernyőre írását állíthatjuk be.
- Keresés beállításai  
Keresési relevancia és más indexelési beállítás.
- Képkezelő eszközkészlet  
Képkezelő eszközkészlet beállítása.
- Naplózás és figyelmeztetések  
A naplózó és figyelmeztetéseket kezelő modulok beállításai. Számos modul kezelheti a Drupal rendszer eseményeit, különböző célpontok felé irányítva az információkat: rendszer naplóba, adatbázisba, e-mailben, stb.
- Nyelvek  
A webhely által biztosított felület és tartalom nyelvek beállítása.

- Rövid webcímek

Rövid webcímek bekapcsolása vagy kikapcsolása. Ezt a funkciót csak megfelelő webhelyeken tudjuk igénybe venni. Ezt a rendszer telepítéskor teszteli is, hogy alkalmasak-e erre a webhely beállításai.

- Teljesítmény

A Drupal képes a webhely tartalmának gyorsítótárazására anonim felhasználók számára. Ezzel jelentős teljesítményjavulást érhetünk, mivel nem kell a rendszernek minden egyes lapkérésnél az oldalt előállítania. Itt tudjuk bekapcsolni a gyorsítótárazást valamint, beállíthatjuk a minimális gyorstár időtartamot. A gyorstár időtartam a nagylátogatottságú webhelyeken fontos tényező. Ebben az esetben viszont a friss tartalmat addig nem látják az oldal látogatói, míg a gyorstárból nem ürítjük az oldalt és újra nem gyorstárazzuk azt. A rendszer képes a gyorstárazott oldalak tömörítésére, ezzel kevesebb sávszélességet igényel az oldal letöltése, így gyorsabb a letöltés. További sávszélesség optimalizációra van lehetőség, mivel a Drupal automatikusan optimalizálni tudja a külső erőforrásokat is, mint a CSS és JavaScript fájlok. Ez a webszerver felé irányuló kérések számát is csökkenti a kiszolgált fájlok mérete mellett. A CSS fájlok összevonása és tömörítése is lehetséges, míg a JavaScript fájloknál csak összevonás történik (tömörítés nem). Ezek a beállítások javíthatják a szerver terhelhetőségét, csökkenthetik a használt sávszélességet és növelhetik az oldalak letöltési sebességét. Nem kapcsolhatóak be ezek a lehetőségek, ha a fájlok könyvtára nincs beállítva, vagy ha privát letöltési módot használ a webhely. Természetesen bármikor tudjuk üríteni a rendszer gyorsítótárát. Erre abban az esetben lehet szükségünk, ha egy új modult telepítünk és a régi gyorsítótárban lévő adatok miatt, nem megfelelően működik.

- Webhely-információk

Alapvető webhely adatok, mint a webhely nevét, e-mail címét, misszióját, az alapértelmezett honlapot, a névtelen felhasználót azonosító kifejezést állíthatjuk be.

- Webhelykarbantartás

Lehetőségünk van az oldal karbantartási munka idején a karbantartási módot bekapcsolni. Ebben az esetben megadhatunk egy szöveget, amit az oldal látogatója lát.



### 3.3.3.4 Felhasználókezelés

A felhasználók kezelése nagyon fontos dolog, mivel nem minden felhasználó rendelkezhet adminisztrátori jogokkal és ez csak a legalapvetőbb probléma, ami felmerül egy több felhasználós webhelynél. Minden esetben tudnunk kell azonosítani a webhely látogatóit, amit a Drupal meg is tesz helyettünk. Léteznek olyan webhelyek, ahová bárki regisztrálhat és megtekintheti és publikálhat rajta. Sok esetben csak az adminisztrátor vehet fel új felhasználókat és webhely maga zárt, csak regisztrált felhasználók tekinthetik meg.

- Csoportok

Csoportok listáját találhatjuk meg itt. Új csoportokat hozhatunk létre és a meglévő csoportokat szerkeszthetjük. Minden egyes csoportnak beállíthatjuk, hogy milyen felhasználók legyenek a tagjai, és a csoport az oldal funkciói közül melyeket használhatja.

- Elérési szabályok

Ezen az oldalon a felhasználói név és e-mail cím hozzáférési szabályok állíthatóak be új és már regisztrált felhasználók számára. Ha egy név vagy e-mail cím bármely tiltó szabályra illeszkedik, de egyetlen engedélyező szabálynak sem felel meg, akkor az új azonosító nem hozható létre, vagy a már létező felhasználóval nem lehet belépni. Az új szabályok a belépett felhasználókra csak kijelentkezésük után vonatkoznak. A hoztokra vonatkozó szabályok ellenőrzése minden oldal letöltéskor megtörténik, nem csak a regisztráció során.

- Felhasználó beállításai

Felhasználói beállítások, mint a regisztráció követelménye, e-mail szövegek és felhasználói képek. Beállíthatjuk, hogy csak az adminisztrátor hozhat létre felhasználót, vagy az engedélyével hozhatnak léte felhasználót, vagy bárki szabadon regisztrálhat. Regisztráció esetén ellenőriztethetjük a rendszerrel a felhasználó által megadott e-mail címet.

- Felhasználók

Felhasználók listája, szerkesztése és hozzáadása. Az oldal felhasználó között tudunk keresni és lehetőségünk van egyes felhasználók blokkolására is.

- Jogosultságok

Szolgáltatások elérhetőségének beállítása, csoportok szerint.

- **Profilok**

Egyedi felhasználói profilmezők létrehozása. Ezen az oldalon látható a Saját adatok című oldalon megjelenő egyéni profilmezők listája. A hasonló vagy kapcsolódó mezőket közös kategória alá rendelve az oldal rendezettebbé tehető. Új kategória létrehozása (vagy meglévő szerkesztése) egy profilmező szerkesztésével és új kategórianév hozzáadásával történik. Egy mező kategória-besorolásának megváltoztatása, vagy a kategórián belül a mezők újrendezése „fogd és vidd” módszerrel történik: a bal egérgombbal a Cím oszlopban látható ikonra kattintva és a gombot lenyomvatartva a mező áthúzható az új helyre. A változtatások elmentéséhez, a Mentés gombra kell kattintani a lap alján.

### **3.3.3.5 Jelentések**

- **Legutóbbi napló bejegyzések**

Az adatbázis alapú eseménynapló a webhely komponensei által kiadott rendszer üzeneteket tárolja, hogy azokat később egy megfelelő jogosultsággal rendelkező felhasználó át tudja tekinteni. Rögzíti azokat az említésre méltó történéseket (használati, teljesítmény, hiba, figyelmeztetés és működési információkat), melyek a webhely működése során előfordultak. Érdeemes rendszeresen ellenőrizni a napló alapján készülő jelentéseket, mivel nagyon jó segítséget nyújt a webhelyen történt események követéséhez.

- **A legtöbbet látogatott nem található oldalak**

Nem található oldalakkal (404) kapcsolatos hibák.

- **A legtöbbet látogatott tiltott oldalak**

Tiltott oldalakkal (403) kapcsolatos hibák.

- **Legjobb hivatkozók**

A legtöbb forgalmat hozó hivatkozók áttekintése. A külső hivatkozások áttekintése, azaz olyan oldalaké, melyekről erre a webhelyre érkeztek látogatók.

- **Legnépszerűbb keresések**

A legnépszerűbb keresések megtekintése.

- **Legutóbbi megtekintések**

A legutóbb megtekintett oldalak áttekintése.

- **Népszerű oldalak**

A legtöbbet megtekintett oldalak áttekintése.

- Gyakori látogatók
  - A legtöbbet megtekintő látogatók áttekintése.
- Hozzáférési napló beállításai
  - Mit és hogyan kell naplózni a webhelyen. Beállíthatjuk a hozzáférési napló tartalmának tárolási idejét, a tartalmak olvasottságának figyelését és természetesen a hozzáférési naplót ki is kapcsolhatjuk.
- Elérhető frissítések
  - Állapot jelentés a telepített modulok és sminkek frissítési állapotáról. Beállíthatjuk, hogy napi, vagy heti rendszerességgel keressen a rendszerfrissítéseket és azt, hogy minden új verziónál küldjön e-mail értesítést, vagy csak a biztonsági frissítéseknél.
- Állapot jelentés
  - A webhely állapot jelentés és az azonosított problémák megtekintése.

### **3.3.3.6 Súlyó**

Ez az útmutató a különböző Drupal modulok működését és beállításait írja le. Az alapmodulokon kívül egyes általunk telepített modulok leírását is itt találhatjuk meg, amennyiben van hozzá leírás, de ezek már többnyire angol nyelvűek.

## **3.4 Konklúzió a Drupal rendszerről**

A Drupal egy igen népszerű világszerte használt CMS. Népszerűségére jó példa, hogy a Fehér Ház portálja (<http://www.whitehouse.gov/>) és egyetemünk portálja (<https://www.unideb.hu/portal/>) is Drupal alapokon működik. Szabadszoftver és szabványokon alapul, ezek mellett a stabil kiadásokat szakértő gárda hagyja jóvá, így biztosak lehetünk benne, hogy az alaprendszer jól fog működni. Modularitása lehetővé teszi, hogy egyedi feladatokat is ellásson és igazán sajátos megjelenést biztosítsunk webhelyünknek. Mellette szól, hogy minden olyan rendszeren futatható, ahol megfelelő PHP támogatás elérhető, emellett adatbázis független is mivel, MySQL mellett PostgreSQL-t használata is megengedett. Nagyon fontos, hogy webes telepítővel, és webes adminisztrációs felülettel rendelkezik így a karbantartás és frissítés nagyon egyszerű. Tartalom kezelés terén sok lehetőséget biztosít számunkra, mivel sokoldalú tartalom típusok mellett, saját tartalom típust is definiálhatunk. Szövegbeviteli formák esetében is több lehetőség áll rendelkezésünkre, egyszerű felhasználóbarát Filterd HTML-től a PHP értelmező és futtató megoldásig. Megtekinthetjük ki, mikor változtatott és mit, továbbá egy korábbi verzióra történő visszaállítás sem jelent problémát. Minden tartalom teljes indexelésen esik át, ezért később is megtalálhatóvá

válí, továbbá a felhasználók és hozzászólások is kereshetőek. RSS támogatása lehetővé teszi bárki számára, hogy egy hírolvasó alkalmazás segítségével könnyen megtekintse az oldal friss tartalmait. Természetesen a felhasználó kezelést és a jogosultság kezelést is megoldották a rendszer fejlesztői. A webhely minden látogatója azonosításra kerül, abban az esetben is, ha nem regisztrált felhasználó (anonymous). Felhasználó csoportok létrehozásával, és a tartalom szintű jogosultság kezeléssel biztosak lehetünk abban, hogy csak a megfelelő személyek férnek hozzá az oldal adott funkcióihoz és tartalmihoz. A tartalmakhoz hozzászólásokat is fűzhetünk, és fórumot is üzemeltethetünk. Mivel a sminkkezelő elválasztja a tartalmat a megjelenéstől ezért szabadon változtathatunk a kinézetén anélkül, hogy befolyásolnánk a tartalmat. A rendszer személyre szabható akár a felhasználók számára is, amennyiben rendelkeznek megfelelő jogosultságokkal. Így egyedi beállításai lehetnek a megjelenésre, nyelvre vagy akár a blokkokra vonatkozóan is. Webhelyünk a több nyelven elérhető fordításnak köszönhetően több nyelven is elérhető tartalmat szolgáltat. Az adminisztrációs felület számos hasznos megoldást és funkciót tartalmaz ezek mellett az oldal funkcióinak ki- bekapcsolása és beállítása, is itt érhető el. Rendelkezik a rendszer a gyorsítótár szolgáltatással, ami igen hasznos egy magas látogatottságú oldal esetében. És természetesen a letölthető modulok között találhatunk SEO (Search Engine Optimization) megvalósító eszközöket is, amivel előkelő helyezést érhetünk el a keresőkben. Összességében megfelelő CMS-nek találok a Drupal-t. Egy átlag felhasználó is könnyen elboldogul kezelésével és, ha követi megfelelő telepítési és karbantartási lépéseket, akkor nem lehet nagyobb problémája. Nagy hátránynak tartom, hogy a cron támogatás nem minden szolgáltatónál alpból megvalósított dolog, ezért igyekezzünk megfelelő tárhelyet biztosítani a webhelyünknek. Habár cron támogatás nélkül is működőképes az oldalunk, de az időzített feladatok és a tartalomindexelés biztosan nem fog lefutni, ami elég nagy hátrány. Szerencsére ezt ki lehet küszöbölni a poormanscron modul telepítésével, ami lehetővé teszi, hogy cron támogatás nélkül is lefussanak az időzített feladatok. Legvégül fontos megemlíteni a nagy közösségi háttérrel, ami segítőkész fórumozókat és nagyszámú fejlesztő gárdát jelent.

## **4. Joomla!**

### **4.1 A Joomla! fő kvalitásai**

„A Joomla! első verzióját (Joomla! 1.0.0) 2005. szeptember 16-án adták ki, ez a Mambo 4.5.2.3-as verziója volt új néven kisebb biztonsági és más típusú hibák javításaival együtt. Két és félévi fejlesztés után, 2008. január 22-én jelent meg a Joomla! 1.5 stabil kiadása, mely a projekt új korszakának nyitánya. Mint alkalmazás, a Joomla! 1.5 a bővíthetőség, a használhatóság és internacionalizálás terén hatalmas lépés a Joomla! 1.0-hoz képest. A Joomla folyamatos fejlesztését eredményezi a 1.5.2 verzió 2008. március 24-i megjelenése is. Az új verzióban nagy előrelépésnek számít a szerver független dátumkezelés. A bővítmények építése az új alkalmazásprogramozási felületnek (API) köszönhetően sokkal könnyebb és gyorsabb. Az egyszerűbbé vált felhasználói kezelőfelület sok fölösleges kattintástól szabadít meg, és változtatások történtek a szövegekörnyezetben a webhely adminisztrátorai és kezelői számára. A kibővített karakterkészletek, a jobbról balra szövegírányú nyelvek támogatása, továbbá a felhasználói oldalon és az adminisztrációban előforduló statikus szövegek lefordítása teszi lehetővé a kiterjesztett internacionalizálást és világméretű használatot. Új lehetőség az elrendezések használata, a sablonparaméterek pedig teljes kontrollt biztosítanak a tervezőnek a webhely arculatában. A Joomla! kiadása a GPL licenc alatt történik.”[j] Mint láthatjuk a Joomla! is egy nyílt forráskódú szoftver. Képes ugyanazon funkciókat betölteni, mint a Drupal (CMS, CMF, WAF). A Joomla! 1.5 szükséges rendszerkövetelményei hasonlóak a Drupalhoz. Futathatjuk Apache (minimum 1.3, a javasolt 2.x+) webszerveren vagy Microsoft Internet Information Server-en (IIS minimum 6, javasolt 7). Természetesen szükségük van PHP (minimum 4.3.10, javasolt 5.2+) támogatásra és egy megfelelő MySQL (minimum 3.23, javasolt 4.1.x+) adatbázisszerverre. Sajnos a Joomla! csak MySQL adatbázisszerveren fut.

### **4.2 A Joomla! telepítése**

A Joomla! telepítése is hasonló módon, böngészőből történik a Drupaléhoz. A Joomla! 1.5-ös verzióját letölthetjük a Joomla! magyar nyelvű honlapjáról (<http://www.joomla.org.hu>). Egy zipelt fájlt kapunk: Joomla\_1.5.14\_in\_Hungarian\_Formal\_(Hungary).zip. Ezt kitömörítve, hasonlóan a Drupalhoz, FTP-vel feltöltjük a tárhelyünk megfelelő helyére. A telepítés elkezdéséhez a böngészőben installation/index.php kell betöltenünk. Első lépésnek a nyelvet választhatjuk ki. A telepítő ellenőrzi, hogy a rendszer képes-e a Joomla! futtatására és

megfelelő PHP beállítások találhatóak-e. Ha ezeket rendben találja, akkor el kell fogadnunk a GPL licencet. A következő lépések a már megismert Drupal rendszeréhez hasonlóak, mivel a következő dolgunk a MySQL adatbázis beállítása. Természetesen itt is a hostnév, a MySQL felhasználónév és jelszó, MySQL adatbázis neve szükségesek. Beállíthatunk táblaelőtagot, kérhetjük, hogy példa adatokat telepítsen és a régi táblákról biztonsági mentést készíthetünk, vagy törölhetjük is, amennyiben például egy régebbi verzió használta az adatbázisszerveret. Ezek után az FTP kapcsolatot kell beállítanunk. Meg kell adnunk az FTP felhasználónevet, jelszót és az FTP gyökérútvonalat. A következő lépésben a webhely címét kell beállítanunk és az adminisztrátor e-mail címét és jelszavát kell megadnunk. Ezzel a Joomla! telepítése be is fejeződött. Az adminisztrátor felhasználó neve az admin lesz, és a rendszer megkér minket, hogy az installation könyvtárat távolítsuk el, erre biztonsági okok miatt van szükség. Míg nem tesszük ezt meg, addig nem tudjuk használni a webhelyünket.

### **4.3 A Joomla! menürendszere**

A rendszernek két része van, az egyik a Public Frontend azaz nyilvános felhasználó oldal, ami a webes felhasználóknak szól, ezen keresztül válik lehetővé a webhelyünk közzététele is az interneten. Alapesetben az összes regisztrált felhasználó számára elérhető egy menü, amely segítségével megváltoztathatják a regisztráció során megadott adataikat. Itt küldhetnek be híreket és linkeket. A hírek beküldésére rendelkezésünkre állnak a szerkesztők is. Ebben a részben beállíthatjuk, hogy melyiket szeretnénk használni. Ha erre a felületre léptünk innen csak az oldalon lévő Mentés vagy Mégsem ikonokkal léphetünk ki. Ez azért fontos mert, ha mialatt egy elemet szerkesztünk vagy írunk, addig az zárolva van és ezt csak így oldhatjuk fel. Különbőség a két felületen történő szerkesztés között, hogy míg az adminisztrációs oldalon elhagyhatjuk más módon is a felületet, de akkor az továbbra is zárolva marad, addig itt szükséges a zárolást feloldanunk. A másik része a Public Backend, azaz nyilvános kezelői oldal, ami egy teljesen elkülönült része a weboldalnak, hasonlóan a Drupal adminisztrációs felületéhez. Ez a rész a weboldal kezelésért, karbantartásért, frissítésért, az adminisztrációs feladatok ellátásáért felelős. A felhasználókat 4 csoportba oszthatjuk, a nyilvános felhasználói oldalon:

- Regisztráltak

A csoport hozzáférhet további információkhoz (szekciók, kategóriák), amiket az egyszerű, csak az oldalon nézelődő vendég felhasználó nem ér el. A jogosultságait a belőle származtatott csoportok is öröklik.

- Szerző  
Ennek a felhasználó csoportnak, az előbbieken kívül lehetősége van tartalmat beküldeni, a beküldött tartalmat szerkeszteni, megváltoztatni a kinézetét, továbbá rögzíteni az időpontot amikor a tartalom publikálásra került.
- Szerkesztő  
Ennek a csoportnak lehetősége van, az előzőekben leírtakon felül az oldalon bármely tartalom szerkesztésére a rendszeren keresztül.
- Közzétevő  
Ennek a felhasználói csoportnak, az előbbieken felül lehetősége van tetszőleges tartalom publikálására.

Az adminisztrációs felületre belépési jogokkal rendelkező felhasználókat, három csoportba oszthatjuk:

- Kezelő
- Adminisztrátor
- Főadminisztrátor

A telepítés során az először létrehozott felhasználó lesz a főadminisztrátor, aki teljes jogosultsággal rendelkezik az oldalon. Mint láthatjuk a Joomla! leginkább a tartalom olvashatóságában, publikálásában és szerkeszthetőségében teszi lehetővé a nyilvános felhasználói oldalon a felhasználók megkülönböztetését. Adminisztrációs részen is több lehetőségünk van csoportokba való besorolásra. A Drupalban is hasonlóképpen oldhatjuk meg ezeket problémákat, hiszen számtalan általunk definiált felhasználó csoportot hozhatunk létre, és ezeknek a csoportokat nem csak a tartalomkezelési jogosultságait állíthatjuk be, hanem az egyes modulokhoz való hozzáférését is.

### **4.3.1 A Joomla! adminisztrációs felülete**

Az adminisztrációs felületet a ”webhelycímünk”/administrator webhelyen érhetik el a felhasználók. Ezen a felületen először is be kell jelentkezni, ehhez természetesen megfelelő jogosultság, vagyis felhasználói név és jelszó kell. Ezen a felületen végezhetik az adminisztrátorok a honlap építését, karbantartását és szerkesztését. A Joomla! adminisztrátor felülete menüből épül fel, ami négy csoportból áll: menüsáv, vezérlőpult, információsáv és munkafelület.

**Menüsáv:**

A menü segítségével az oldal összes adminisztratív része elérhető. Ezek az elemek a bejelentkezett felhasználó jogosultságának megfelelően változhatnak. Itt található még az előnézet gomb, a felhasználó privát üzenetei gomb, itt megjelenik a bejelentkezett felhasználók száma és a kilépés gomb is itt található meg.

**Információssáv:**

Közvetlenül a menüsáv alatt található meg. Itt találhatóak azok az egyéb gombok, melyek az aktuális menü vagy eszköztár használata függvényében változnak. Ezek a gombok a következők:

*Ment:* Szerkesztés alatt álló tartalom, vagy beállítás elmentésére szolgál. Alkalmazása után a kiindulási képernyőre jutunk vissza.

*Alkalmaz:* Hatása ugyan az, mint a "Ment" gombnak, de a változás után nem kerülünk vissza a kiindulási képernyőre.

*Súgó:* Az on-line súgórendszer elérése. A súgót egy új ablakban nyitja meg a rendszer.

*Mégse:* Ennek a gombnak a segítségével a változtatások elmentése nélkül tudunk visszalépni. Fontos, hogy a rendszer zárolja azt a tartalmat, ami szerkesztés alatt áll. Erre azért van szükség, hogy egyszerre több ember ne tudja ugyan azt a tartalmat szerkeszteni. Ha böngésző vissza gombjával lépünk ki, akkor a szerkesztett tartalom zárolva maradna és csak az tudná szerkeszteni, aki zárolta.

*Archívumból:* Egy vagy több cikk archivált állapotának eltávolítására szolgál. Az archivált cikkek megőrzésre kerülnek a webhelyen, az Archivált cikkek listája típusú menüponttal megtekinthetők.

*Archiválás:* Egy, vagy több cikk állapotának archiváltra váltására használhatjuk. Nem tehetjük őket közzé másik oldalon, amíg állapotuk archivált.

*Közzététel:* Egy, vagy több elem közzétételére használhatjuk.

*Visszavonás:* Egy, vagy több elemet vonhatunk vissza.

*Áthelyezés:* Az általunk kiválasztott egy, vagy több elemet tudjuk áthelyezni a segítségével. Egy új lapon választhatjuk ki, hogy hová kerüljenek áthelyezésre az elemek.

*Másolás:* Az áthelyezéshez hasonlóan a kiválasztott elemeket másolhatjuk a kívánt helyre.

*Törlés:* A kiválasztott elemek a kukába kerülnek. Nem végleges törlés, mivel a törölt elem a kukából mindaddig visszaállítható, míg végleg nem töröljük onnan. Felhasználó kezelésnél ezzel a gombbal törölhetjük a kiválasztott felhasználókat.



*Módosítás:* A kiválasztott elemet nyithatjuk meg a segítségével szerkesztésre, ezt az elem nevére való kattintással is megtehetjük. Abban az esetben, ha több elemet jelöltünk ki, akkor az első elem fog szerkesztésre kerülni.

*Új:* Új elemet, felhasználót hozhatunk létre az alkalmazásával.

*Paraméterek:* Ebben az ablakban állíthatjuk be az aktuális menü alapértelmezett paramétereit.

*Visszaállítás:* Egy, vagy több elem visszaállítására szolgál, hatására a kukából a tartalom visszakerül az eredeti helyére.

*Eltávolítás:* Egy, vagy több cikk címlapról történő eltávolítására szolgál. Csak a címlapról távolítjuk őket így el.

*Engedélyezés:* A beépülő modulokat engedélyezhetjük vele.

*Letiltás:* A beépülő modulokat tilthatjuk le vele.

*Alapértelmezett:* Ezzel tehetjük alapértelmezetté a kívánt sablont, vagy nyelvet.

### **Vezérlőpult:**

Elemei segítik a felhasználókat az adminisztráció egyes funkcióit gyorsabban elérni. A későbbiekben látni fogjuk, hogy ezek a funkciók az oldal menüjéből is elérhetőek. A vezérlőpult elemei: új cikk, cikk-kezelő, címlapkezelő, szekciókezelő, kategória-kezelő, médiakezelő, menükezelő, nyelvkezelő, felhasználókezelő és globális beállítások.

### **Munkafelület:**

A munkafelület közvetlenül az információs sáv alatt található, kinézete az épp használt menü vagy eszköztár szerint változik.

#### **4.3.1.1 Webhely menüpont**

Ez alatt a menüpont alatt találhatjuk meg a vezérlőpultot, a felhasználókezelőt, a médiakezelőt, a globális beállítások és a kilépés funkciót. A kilépés funkciót kivéve, mind megtalálhatók a vezérlőpultban is.

- **Vezérlőpult**

Már a fent említett az oldal egyes funkcióinak gyors elérését biztosítja. A vezérlőpult elemeit az aktuális menüpontnál mutatom be.

- **Felhasználókezelő**

Ezen a képernyőn tekinthetjük meg a felhasználók listáját, amit különféleképpen rendezhetünk. A felhasználók adatainak módosítására és új felhasználók hozzáadására is itt van lehetőség, abban az esetben, ha jogosultak vagyunk rá. Láthatjuk, hogy az adott felhasználó be van-e jelentkezve és milyen csoportba tartozik. Az egyes felhasználókat

engedélyezhetjük vagy letilthatjuk. Egy felhasználó tiltott állapotban lehet, ha regisztrációs e-mailben kapott regisztrációs hivatkozásra nem kattintottak, vagy egy adminisztrátor letiltotta. Módunk van a felhasználó keresésre, listaszűrésre és együtt alkalmazhatjuk a kettőt.

- Médiakezelő

A médiakezelővel a webserveren lévő /images könyvtárba tölthetünk fel fájlokat, illetve törölhetjük azokat. Feltölthetünk új fájlokat, törölhetjük a meglévőket, s alkönyvtárakat készíthetünk. Két nézet közül választhatunk a bélyegképek nézet és a részletek nézet.

- Globális beállítások

Ezen a felületen végezhetjük a webhelyünk beállításait, amely három fő részre oszlik.

- Webhely

*Webhely beállításai:*

A webhely offline:

Ez a beállítás mutatja, hogy elérhető-e a webhelyünk. Csak az adminisztrátorok tekinthetik meg a webhelyet, ha ennél a beállításnál az "Igen" lehetőséget választjuk. Az alapértelmezett beállítás a "Nem".

Üzemen kívüli üzenet:

Azt az üzenetet állíthatjuk be, ami akkor látható, ha a webhelyünk üzemen kívüli állapotban van.

A webhely neve:

A webhelyünk nevét adhatjuk meg.

Alapértelmezett WYSIWYG szerkesztő:

A WYSIWYG (What You See Is What You Get) annyit tesz, hogy Amit látunk, azt kapjuk. A cikkek készítésekor használandó alapértelmezett szerkesztő. Ezeket a szerkesztők egy Word-höz hasonlíthatjuk, hasonló lehetőség, mint a Drupalban Filtered HTML beviteli forma. Itt választhatjuk ki, hogy melyik szerkesztő legyen az alapértelmezett a felhasználóknak.

A listák tételeinek száma:

A listák hosszát állíthatjuk be a kiszolgáló oldalon az összes felhasználó számára. Az alapértelmezésként ennek a beállításnak 20 az értéke.

#### A hírcsatorna-tételek száma:

A hírcsatorná(k)ban megjelenítendő hírelemek számát állíthatjuk be. Az alapértelmezésként ennek a beállításnak 10 az értéke.

#### *Metaadatok beállításai*

##### A hely globális meta leírása:

Ez a webhelynek a keresőmotorok által vizsgált indexelt leírását adhatjuk meg.

##### A hely globális meta kulcsszava:

A webhelyet leíró kulcsszavakat adhatjuk meg.

##### A Cím metaadat megjelenítése:

Megjeleníthetjük vele mindegyik cikk metaadatait. Minden cikknek (a cikk készítésekor vagy szerkesztésekor a Metaadatok részben megadott) saját metaadatai vannak.

##### A Szerző metaadat megjelenítése:

Cikkek esetén megjeleníti a Szerző metaadatot.

#### *Keresőoptimalizálás beállításai*

A keresőoptimalizálás, avagy a SEO (Search Engine Optimization) beállításai.

##### Keresőbarát URL-ek:

Az *Igen* választásakor az URL-ek átírára kerülnek a keresőmotorok számára barátságosabbra. A Joomla!-ban létrehozott legtöbb elemnek van Vagylagos cím beviteli mezője, melybe beírhatunk egy keresőbarát URL-címet. Az alapértelmezett beállítás a "Nem". Mint látjuk a Drupalban is volt lehetőség a keresőbarát URL-ek használatára, rövid webcímek néven. Sajnos a Drupal rendszer megoldását nem minden ingyenes web szolgáltató támogatja az alapértelmezett beállításaiban, míg a Joomla! megoldása az alap rendszerkövetelményekkel is működik.

##### Az Apache *mod\_rewrite* használata:

Az *Igen* választásakor, a Joomla! az Apache szerver, *mod\_rewrite* beállításait fogja használni a keresőbarát URL-címek létrehozásakor. Ennek a beállításnak a "Nem" az alapértelmezett beállítása.

##### Utótag hozzáfűzése az URL-ekhez:

Az *Igen* választásakor a Joomla! hozzáfűzi a .html kiterjesztést az URL-címek végéhez. Az alapértelmezett beállítás a "Nem".

– Rendszer

*Rendszerbeállítások*

Titkos szó:

Itt azt a titkos karakterláncot láthatjuk, amit a Joomla! telepítéskor generál, ezt nem módosíthatjuk. A Joomla! biztonsági okokból belül használja.

A naplózás könyvtár elérési útja:

A Joomla! telepítője automatikusan kezeli ezt a mezőt. Ezen az elérési úton tárolja a rendszer naplókat.

Webszolgáltatások engedélyezése:

Ez a funkció engedélyezi, hogy a Joomla! távoli eljárás hívásokat (RPC, Remote Procedure Call) kezdeményezzen a HTTP, mint átviteli adathordozó, és az XML, mint kódolási nyelv felhasználásával. Ezt a funkciót ajánlot bekapcsolva tartani, ugyanis ezzel biztosíthatjuk, sok külső fejlesztő által készített bővítmény működését. Az alapértelmezett beállítás az "Igen".

Súgószolgálgó:

A Joomla! ezen a helyen keresi a súgó információkat, amikor "Súgó" gombra kattintunk. Alapértelmezésként a Joomla! fő súgó webhelyét használja.

*Felhasználó beállításai*

A felhasználók regisztrálásának engedélyezése:

Ezzel a beállítással határozhatjuk meg, hogy a felhasználók regisztrálhatnak-e a webhelyen. Az alapértelmezett beállítás az "Igen".

Újonnan regisztrált felhasználó típusa:

Ha "Igen"-re állítottuk A felhasználók regisztrálásának engedélyezése beállítást, akkor ezzel a beállítással mondhatjuk meg, hogy melyik hozzáférést adja azoknak a felhasználóknak, akik regisztrálnak. Az alapértelmezett beállítás a "Regisztráltak".

Új felhasználói fiók aktiválása:

Ezzel a beállítással határozhatjuk meg, hogy az új felhasználóknak kell-e aktiválniuk a fiókjukat a használatba vétel előtt. Ha "Igen"-re állítjuk, akkor a Joomla! megküldi e-mailben a felhasználóknak a regisztrációs linket. A felhasználó ennek a hivatkozásnak a követésével tudja aktiválni a fiókját. Alapértelmezett beállítás "Igen".

Felhasználói paraméterek a felhasználói oldalon:

A "Megjelenítés" választásakor a felhasználók át tudják váltani az Adatmódosítás képernyőn a nyelvet, ki tudják választani a cikkszerkesztőt, és be tudják állítani a súgó webhelyet. Az alapértelmezett beállítás a "Megjelenítés".

*Média beállításai*

Engedélyezett fájlkiterjesztések (fájltípusok):

Ezek a felhasználók számára engedélyezett feltölthető fájl típusok. Alapértelmezésként a Joomla! telepítéskor az alapvető kép- és dokumentumformátumokat engedélyezi.

Legnagyobb méret (bájtban):

A felhasználók számára engedélyezett legnagyobb feltölthető fájl méret bájtban megadott értéke. Az alapértelmezett beállítás 10000000 (avagy 10 MB).

A média könyvtár elérési útja:

A nem kép médiafájlok helyének elérési útja, beleértve a video- és dokumentumformátumokat. Telepítéskor automatikusan történik ennek az elérési útnak a megadása. A webhely könyvtárszerkezetétől függően utólag módosíthatjuk.

A képeket tároló könyvtár elérési útja:

Az elérési út, melyen a képek tárolása történik. Telepítéskor automatikusan történik ennek az elérési útnak a megadása. A webhely könyvtárszerkezetétől függően utólag ezt is módosíthatjuk.

Feltöltések korlátozása:

Ezzel a beállítással felhasználótípus alapján korlátozhatjuk a feltöltéseket. Az alapértelmezett beállítás az "Igen".

MIME típusok ellenőrzése:

Ez a beállítás a MIME Magic vagy a Fileinfo segítségével ellenőrzi a fájlokat. Az alapértelmezett beállítás az "Igen". A MIME-információk ellenőrzésével elősegíthetjük annak biztosítását, hogy a felhasználók nem töltenek fel kártékony fájlokat a webhelyünkre.

Engedélyezett képfájlkiterjesztések (fájltípusok):

Ezzel a paraméterrel korlátozhatjuk a feltölthető képtípusokat. A képfájlok fejléceit ellenőrzi. Alapértelmezésként a Joomla! csak a bmp, gif, jpg, png képtípusok feltöltését engedélyezi.

#### Mellőzött kiterjesztések:

Itt adhatjuk meg, hogy mely kiterjesztéseket kell figyelmen kívül hagyni a MIME-típus ellenőrzésekor, s korlátozza a feltöltéseket. Alapértelmezésként nincs figyelmen kívül hagyott kiterjesztés.

#### Engedélyezett MIME típusok:

Itt adhatjuk meg a feltöltés számára engedélyezett MIME-típusokat. Alapértelmezésként a Joomla! automatikusan tartalmaz néhány gyakori fájl típust.

#### Nem engedélyezett MIME típusok:

Itt adhatjuk meg a feltöltés során nem engedélyezett MIME-típusokat. Alapértelmezésként a Joomla! automatikusan blokkolja a HTML MIME-típusokat.

#### A Flash feltöltő engedélyezése:

Bekapcsolása lehetővé teszi egyszerre több fájl feltöltését a Médiakezelőben. : Ehhez a funkcióhoz Adobe Flash Player 8 szükséges.

### *Hibakeresés beállításai*

#### Hibakeresés a rendszerben:

Itt kapcsolhatjuk be a Joomla! hibakereső rendszerét. Az "Igen" választásakor ez az eszköz diagnosztikai információkkal, nyelvi fordításokkal szolgál, és feltárja SQL-hibákat. Amennyiben ilyen problémák vagy hibák merülnek föl, akkor a felhasználói oldalon és a kiszolgáló oldalon egyaránt megjelennek minden oldal alján.

#### Hibakeresés a nyelvben:

Ezzel kapcsolhatjuk be a (\*...\*) vagy a (?...?) hibakeresési jelzőt a Joomla! nyelvi fájljaihoz. A Hibakeresés a nyelvben funkció, a rendszer hibakereső eszközének bekapcsolása nélkül is működik. Nem nyújt viszont kiegészítő részletes hivatkozásokat, mely a hibák kijavításában lehetne a segítségünkre.

### *Gyorsítótárazás beállításai*

#### Gyorsítótárazás:

Ezzel a beállítással kapcsolhatjuk be a gyorsítótárazást. Engedélyezésékor a szerveren tárolja a tartalom helyi másolatát, ezáltal felgyorsítja a hozzáférést, és csökkenti az adatbázis terhelését. Az alapértelmezett beállítás a "Nem". A Drupal rendszerben több szintű gyorsítótárazást valósíthatunk meg, de a Joomla!-ban nem jár veszélyekkel a gyorsítótár bekapcsolása.

#### Gyorsítótárazás időtartama:

Itt adhatjuk meg a tárolandó gyorsítótárfájl frissítés előtti időtartamának a hosszát (percben). Az alapértelmezett beállítás 15 perc.

#### Gyorsítótárkezelő:

Itt adhatjuk meg a gyorsítótárazás működésének módját. Csak egyetlen gyorsítótárazási mechanizmus van, ez pedig a fájlalapú.

#### *Munkamenet beállításai*

##### Munkamenet élettartama:

Itt adhatjuk meg, hogy milyen hosszú legyen a munkamenet, és a felhasználók meddig maradjanak bejelentkezettek (mielőtt a rendszer kijelentkeztetné őket az inaktivitás miatt). Az alapértelmezett beállítás 15 perc. Hasonló lehetőség nem állt rendelkezésre a Drupalban, pedig hasznos lehet, ha felhasználó elfelejt kijelentkezni.

##### Munkamenet-kezelő:

Ezzel állíthatjuk be a munkament kezelési módját, amikor a felhasználók csatlakoznak és bejelentkeznek a webhelyre. Az alapértelmezett beállítás az "Adatbázisb".

- Kiszolgáló

#### *Kiszolgáló beállításai*

##### Az ideiglenes könyvtár elérési útja:

A fájlok átmeneti tárolásának útvonala. A Joomla! telepítésekor ez a beállítás alapértelmezésként kitöltésre kerül.

##### GZIP oldaltömörítés:

Az oldalak tömörítése jellemzően növeli a webhelyünk sebességét. Az alapértelmezett beállítás a "Nem". A Drupal rendszer is támogatott hasonló tömörítési technikákat, de ott CSS fájlokat is hozzá tudunk tömöríteni az oldalhoz és a Java-scripteket is tömöríthettük.

##### Hibajelentés.

Ezzel állíthatjuk be a jelentés megfelelő szintjét. Az alapértelmezett beállítás a "Rendszer alapértelmezése".

### *Területi beállítások*

#### Időzóna:

Ezzel az eszközzel az aktuális dátumot és a pontos időt állíthatjuk be. A beállított időpontnak a szerver földrajzi helyének időzónájával azonosnak kell lennie. Az alapértelmezett beállítás az (UTC 00:00) Nyugat-európai idő, London, Lisszabon, Casablanca.

### *FTP beállításai*

Az információk többségének a beállítása a Joomla! telepítése során már beállítottuk.

#### FTP engedélyezése:

Ez a beállítás utasítja a Joomla!t, hogy a PHP által használt normál feltöltési folyamat helyett a beépített FTP-funkciót használja.

#### FTP kiszolgáló:

Az állomás kiszolgálójának az FTP-hez csatlakozó URL-címét állíthatjuk be.

#### FTP port:

A port, melyen keresztül az FTP hozzáférhető. Az alapértelmezett beállítás a 21.

#### FTP felhasználónév:

A felhasználónév, melyet a Joomla! az FTP-szerverhez csatlakozáskor használ. Biztonsági okokból érdemes másik FTP-felhasználói fiókot készítenünk a fájlfeltöltési mappához történő hozzáféréshez.

#### FTP jelszó:

A jelszó, melyet a Joomla! az FTP-szerverhez kapcsolódáskor használ.

#### FTP gyökér:

A gyökéerkönyvtár, ahová fel kell tölteni a fájlokat.

### *Adatbázis beállítása*

Ezeket a beállításokat a Joomla! telepítésekor már megadtuk.

#### Adatbázis típusa:

A használandó adatbázis típusa. Az alapértelmezett beállítás a "mysql".

#### Kiszolgálónév:

Az állomás megnevezése, ahol az adatbázis található. A legtöbb szerver esetében ez általában *localhost*. Lehetőség van arra, hogy a kiszolgáló egy másik szerveren legyen.



Felhasználónév:

Az adatbázishoz történő hozzáféréshez szükséges felhasználónév.

Adatbázis:

Az adatbázis neve.

Adatbázis előtag:

Az adott tábla neve előtt használandó előtag. Ezáltal oldhatjuk meg azt, hogy több Joomla! telepítésünk legyen ugyanabban az adatbázisban. Az alapértelmezett beállítás a "jos\_", mint már telepítés során láttuk.

*Levelezés beállításai*

A levelezés beállításainak megadására a Joomla! telepítések során szintén beállítottuk. Ezeket a beállításokat amikor csak szeretnénk, módosíthatjuk.

Postázó:

Itt választhatjuk ki, hogy melyik postázó rendszer kézbesítse az e-maileket a webhelyről. Az alapértelmezett beállítás a "PHP-mail funkció". Ezt a Joomla! telepítések során módosíthatjuk.

PHP--mail funkció:

Ez a PHP postázó funkcióját használja.

Sendmail:

Ehhez a Sendmail programra van szükség, melyet általában HTML e-mail űrlapok készítésekor használnak.

SMTP kiszolgáló:

Ez a webhely SMTP-szerverén keresztül postázza az e-maileket.

A feladó e-mail címe:

A Joomla! által a webhely e-mailjeinek küldéséhez használandó e-mail cím.

A feladó neve:

A Joomla! által a webhely e-mailjeinek küldésekor használandó név. Alapértelmezésként a Joomla! a webhely nevét adja meg a telepítés során.

Sendmail elérési útja:

Az útvonal, melyen a Sendmail program található. Ezt általában a Joomla! tölti ki a telepítés során. Erre az elérési útra csak akkor van szükség, ha a Postázó legördülőben a "Sendmail" lehetőséget választjuk.

#### SMTP hitelesítés:

Ha a levél küldéséhez az SMTP-szerver hitelesítést kér, akkor ezt állítsuk "Igen"-re. Egyéb esetben hagyjuk a "Nem" lehetőségen. Erre csak akkor van szükség, ha a Postázó legördülő listában a "Sendmail" lehetőséget választjuk.

#### SMTP felhasználónév:

Az SMTP-kiszolgálóhoz történő hozzáféréshez szükséges felhasználónév. Erre csak akkor van szükség, ha a Postázó legördülő listában a "Sendmail" lehetőséget választjuk.

#### SMTP jelszó:

Az SMTP-kiszolgálóhoz történő hozzáféréshez szükséges jelszó. Erre csak akkor van szükség, ha a Postázó legördülő listában a "Sendmail" lehetőséget választjuk.

#### SMTP kiszolgáló:

Az üzenetek küldésekor használandó SMTP-cím. Erre csak akkor van szükség, ha a Postázó legördülő listában a "Sendmail" lehetőséget választjuk.

- **Kilépés**

A kilépés funkciót itt is elérhetjük.

### **4.3.1.2 Menük**

Itt a menük kezelésével kapcsolatos szolgáltatásokat találhatjuk, mint menükezelő, menüpont kuka, főmenü. Az oldal egyes menüit kezelhetjük ezen szekció alatt. Új menüt hozhatunk létre, a meglévő menüket másolhatjuk és módosíthatjuk, vagy a kukába helyezhetjük őket a törlés funkcióval. A törölt menü vagy cikk először a kukába kerül, szóval a törlés nem végleges, csak abban az esetben, ha a kukából is ürítjük. Természetesen a kukába helyezett menüt vagy cikket vissza is tudjuk állítani, vagyis az eredeti helyére helyezhetjük vissza a kukából. A főmenü szekcióban beállíthatjuk, hogy a menü közzé legyen-e téve vagy sem, a megjelenés sorrendjét, a hozzáférési szinteket, vagyis kik láthassák az adott menüpontot és azt, hogy melyik legyen az alapértelmezett menü.

### **4.3.1.3 Tartalom**

Az oldal tartalomkezelésével kapcsolatos beállításokat találhatjuk meg itt, mint cikk-kezelő, cikk kuka, szekciókezelő, kategória-kezelő, címlapkezelő. A kiszolgáló oldalon lévő Cikk-kezelőben készíthetjük el és kezelhetjük weblapunk összes cikkét. Hasonlóan a menükhöz itt is léteznek ugyan azok a funkciók: közzététel, megjelenítési sorrend, megjelenés a címlapon, hozzáférési beállítások. Ezek mellett módosíthatjuk a szerzőt és a közzététel dátumát is. A

szekciót és a kategóriákat is szerkeszthetjük. Használhatunk rész cím szűrőt és lista szűrőket is. A listaszűrőben szekció, kategória, szerző és állapot szűrőket alkalmazhatunk kombinálva. A paraméterek eszközre kattintva a tartalmak globális beállítások ablaka nyílik meg. Itt a következő paramétereket módosíthatjuk:

Engedélyezetlen hivatkozások megjelenítése:

(Nem/Igen). Meg kell-e jeleníteni azoknak a cikkeknek a hivatkozásait, melyekhez nem engedélyezett a felhasználó számára a hozzáférés. Ha a Nemet választjuk, akkor a felhasználók csak azoknak a cikkeknek a hivatkozásait láthatják, melyekhez hozzáférhetnek. Ha az Igent választjuk, akkor minden felhasználó láthatja az összes cikk hivatkozását, függetlenül attól, hogy hozzáférhetnek-e. Ebben az esetben a felhasználói bejelentkezési oldal jelenik meg a cikk címe alatt.

Cikk címének megjelenítése:

(Nem/Igen) Meg kell-e jeleníteni a cikk címét.

Címek hivatkozásként:

(Nem/Igen) A cikk címe a cikkekre mutató hiperhivatkozás lesz-e.

Bevezető megjelenítése:

(Elrejtés/Megjelenítés) A "Bővebben..." hivatkozás választásakor elrejteti vagy megjeleníti a cikk bevezetőjét. A bevezető a cikk "Bővebben..." töréspont előtti része. Ha ennél a paraméternél a "Megjelenítés" lehetőséget választjuk, amikor a felhasználó a "Bővebben..." hivatkozásra kattint, akkor a teljes cikk jelenik meg, a bevezetővel együtt. Ha ennél a paraméternél az "Elrejtés" lehetőséget választjuk, amikor a felhasználó a "Bővebben..." hivatkozásra kattint, akkor a cikknek csak a "Bővebben..." hivatkozás utáni része jelenik meg.

Szekciónév:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a szekció nevét.

Szekciónév hivatkozásként:

(Nem/Igen) A szekció neve a szekció oldalára mutató hiperhivatkozás lesz-e.

Kategórianév:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a kategória nevét.

Kategórianév hivatkozásként:

(Nem/Igen) A kategória neve a kategória oldalára mutató hiperhivatkozás lesz-e.

Szerző neve:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a szerző nevét.

Létrehozás dátuma és időpontja:

(Elrejtés/Megjelenítés/Globális használata) Meg kell-e jeleníteni a cikk készítésének dátumát és időpontját.

Módosítás dátuma és időpontja:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a cikk módosításának dátumát és időpontját.

Navigálás megjelenítése:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a cikkek közti navigációs hivatkozást (pl.: Következő, Előző).

Bővebben... hivatkozás:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a "Bővebben..." hivatkozást a cikk "Bővebben..." töréspontja előtti részről a cikk többi részére mutató hivatkozáshoz.

Cikk értékelése/szavazás:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni a Tartalom - Értékelés beépülő modult.

Ikonok:

(Elrejtés/Megjelenítés) A PDF, Nyomtatás és E-mail gomb megjelenítése ikonokkal vagy szöveggel történjen-e a cikkeknel. Ha az Elrejtés lehetőséget választjuk, akkor ezeket a gombokat szöveggel ("PDF", "Nyomtatás" és "E-mail") jelenítjük meg. Ha a Megjelenítés lehetőséget választjuk, akkor ikonokkal jelenítjük meg őket. Ezek a gombok csak akkor láthatjuk, ha saját beállításainkat Igenre állítjuk.

PDF ikon:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni egy gombot, mellyel a cikket új ablakban, PDF formátumban képezhetjük le. Ez teszi lehetővé a felhasználó számára, hogy a cikket PDF fájlként tekinthesse meg, nyomtassa ki vagy mentse.

Nyomtatás ikon:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni egy gombot, mellyel kinyomtathatjuk a cikket. Ez teszi lehetővé a felhasználó számára, hogy az aktuális cikket nyomtatóbarát formátumban nyomtassa ki.

E-mail ikon:

(Elrejtés/Megjelenítés) Meg kell-e jeleníteni egy gombot, mellyel elküldhetjük e-mailben a cikk hivatkozását. Ez egy űrlapot jelenít meg, mellyel a felhasználó elküldheti e-mailben az aktuális cikk hivatkozását.

#### Találatok:

A cikk találatainak száma. A találat valamely oldal megtekintéseinek a számát jelenti. A találatok számát a Cikk-kezelő - Új/Módosítás képernyőn nullázhatjuk.

#### Az egyes hírcsatornaelemeknél látható:

(Elrejtés/Megjelenítés) Ha az Elrejtés lehetőséget választjuk, akkor csak a hírcsatornaelemek bevezetője jelenik meg. Ha a Megjelenítés lehetőséget választjuk, akkor a hírcsatornaelem teljes szövege jelenik meg.

A cikk kukában a törölt cikkeket találhatjuk meg.

A Joomla!-ban a cikkek rendszerezése szekciókba és kategóriákba történik. A szekciók a rendszer legfelső szintjén állnak, a kategóriák a szekciók alatt helyezkednek el. A szekciókezelőben módosíthatjuk a már létező szekciókat, illetve hozhatunk létre újakat. A Kategória-kezelőben módosíthatjuk a már létező kategóriákat, ill. hozhatunk létre újakat. A kategóriák a rendszerezés második szintje a szekciók alatt. Minden szekció tartalmaz egy vagy több kategóriát. A speciális "Besorolatlan" szekciónak speciális kategóriája van, melyet ugyancsak "Besorolatlan"-nak hívunk. A címlapkezelőben szabályozhatjuk, hogy mely cikkek és milyen sorrendben jelenjenek meg a címlapon. A címlap gyakran a webhely kezdőlapja, de a hely bármelyik oldala lehet. A címlapot a Címlap elrendezés típusú menüponttal hozhatjuk létre.

#### **4.3.1.4 Komponensek**

A komponensek összetett, specializált tartalomkezelő elemek, vagy alkalmazások. A komponensek köre folyamatosan bővül, a legtöbb közülük elérhető és letölthető.

A Joomla! számos beépített komponenst tartalmaz és támogatja ezek kiegészítését további külső komponensekkel. A Joomla!-val települő beépített komponensek a rendszer részei. Kiegészítő beállítások és súgók a komponensekben is találhatóak. A komponensek jellemzően egy menüponthoz csatoltak, a látogatók, felhasználók megtekinthetik a komponensek tartalmát a megfelelő menüpontra kattintva. A tartalom a fő tartalomterületen jelenik meg. A Joomla!-ban lévő komponensek: hirdetés, kapcsolat, hírcsatornák, szavazások, keresés, webes hivatkozások. A Hirdetéskezelőben módosíthatjuk a már létező hirdetéseket, vagy újakat hozhatunk létre. A Kapcsolatkezelő képernyőn adhatjuk hozzá Joomla! webhelyünk elérhetőségi adatait. Olyan adatokat írhatunk be, mint a név, cím, telefonszám és e-mail cím. A kapcsolattartókat regisztrált felhasználókkal is összekapcsolhatjuk. Ezt követően a Menükezelőben készíthetünk a kapcsolattartókra mutató hivatkozásokat a felhasználói

oldalon. A hírcsatorna-kezelő képernyőn adhatjuk hozzá más webhelyek hírcsatornáit. Ezeknek a hírcsatornáknak a hivatkozásait a Menüpontkezelő - Új/Módosítás képernyőn létrehozott Hírcsatorna elrendezésekkel tehetjük hozzáférhetővé a felhasználók számára. A Szavazások komponenssel kérdéseket tehetünk fel a weblapunkon. Webhelyünk látogatói aztán szavazással válaszolhatnak a kérdésekre. Ezzel a komponenssel legfeljebb 12 választási lehetőséget kínálhatunk fel mindegyik szavazásra bocsátott kérdésben. Szavazást vagy a Szavazás modullal (Modulok Webhely - Szavazás a modulkezelőben), vagy a Szavazás elrendezés menüponttal (Menüpontkezelő - Új/Módosítás - Belső hivatkozás - Szavazások) helyezhetünk el egy weboldalon. A Keresési statisztika képernyőn tekinthetjük meg, hogy hány alkalommal kerestek rá egyes kulcsszó-kombinációkra, és hány találatot adtak vissza a keresések. Webes hivatkozás kezelőjében más webhelyekre mutató hivatkozásokat vehetünk fel a gyűjteménybe. Ezeknek a helyeknek a hivatkozásait a Menüpontkezelő - Új/Módosítás képernyőn webes hivatkozások elrendezéseinek létrehozásával adhatjuk hozzá.

#### **4.3.1.5 Bővítmények**

Ebben a menüpontban találhatjuk meg a modulkezelőket. A Joomla! is moduláris felépítésű, mint a Drupal. Számos lehetőség áll rendelkezésünkre, hogy egyedivé tehesük a weboldalunkat és új funkcionalitást biztosítsunk a felhasználóinknak. Több ezer bővítmény lelhető fel a Joomla!-hoz, és folyamatosan jelennek meg újak.

A bővítményeket az alábbi öt kategóriába soroljuk:

- A *komponens* az oldal törzsében leképezésre kerülő minialkalmazás. Példa komponensre a Kapcsolatok, a Címlap és a Hírcsatornák.
- A *modul* kisebb bővítmény, általában több oldalon megjelenő kis elem leképezésére használjuk. A modulok közé tartoznak a menük, vagy például a Kapcsolódó cikkek.
- A *beépülő modul* olyan kódrész, mely egy előre definiált esemény Joomla!-ban megtörténteikor fut le. Beépülő modulok például a szerkesztők, melyek egy szerkesztési munkamenet megnyitásakor futnak le.
- A *nyelv* bővítménnyel tudjuk a Joomla! felhasználói oldalát és kiszolgáló oldalát olyan nyelveken hozzáférhetővé tenni, melyekhez létezik nyelv bővítmény. Így a Joomla! az alapprogramban történt változtatások nélkül adható ki új nyelven.
- A *sablon* vezérli egy webhely tartalmának a megjelenítési módját, beleértve az elemek, színek, betűkészletek, és így tovább helyét és elrendezését. A sablonokkal van lehetőség a webhely megjelenésének a tartalmától történő elkülönítésre.

- **Bővítmenykezelő**

Ez a képernyő az alábbi hat részre osztott:

- Telepítés: Itt telepíthetjük valamennyi típusú bővítmenyt.
- Komponensek, Modulok, Beépülő modulok, Nyelvek, Sablonok: Itt engedélyezhetjük, tilthatjuk le és távolíthatjuk el minden egyes bővítmenytípust.

- **Modulkezelő**

A modulkezelőben adhatjuk hozzá és módosíthatjuk a Joomla! modulokat. A Joomla!-ban a modulokat használjuk, a fő tartalom körüli tartalom és/vagy média megjelenítésére.

Webhely:

Ez az alapértelmezett fül, melyen a webhely felhasználói oldalának moduljait kezelhetjük.

Adminisztrátor:

Ezen a fülön a webhely kiszolgáló oldali adminisztrációjának moduljait kezelhetjük.

- **Beépülő modul-kezelő**

A Beépülő modul-kezelőben engedélyezhetjük vagy tilthatjuk le a Joomla! beépülő modulokat, ill. módosíthatjuk részleteiket és paramétereiket.

- **Sablonkezelő**

A sablonkezelőben rendelhetjük hozzá az alapértelmezett sablont a webhelyünkhöz, itt szerkeszthetjük a sablont, illetve megtekinthetjük előnézetben is. A Joomla!-ban is úgy, mint a Drupalban webhelyünk kinézetét a sablonok vezérlik. Ha ugyanazt a sablont akarjuk használni a webhely valamennyi oldalán, akkor csak egy sablont kell hozzárendelnünk alapértelmezett sablonként. Különbőféle oldalakhoz eltérő sablonok hozzárendelésére is van mód. A felhasználói oldal és az adminisztrátori oldal megjelenésének kezelésére külön is van lehetőségünk.

- **Nyelvkezelő**

A nyelvkezelőben állíthatjuk be webhelyünk felhasználói oldalának és kiszolgáló oldalának az alapértelmezett nyelvét. A felhasználói oldal és az adminisztrátori oldal nyelvi megjelenésének kezelésére külön is van lehetőségünk.

#### **4.3.1.6 Eszközök**

Ebben a szekcióban küldhetünk és fogadhatunk üzenetek a rendszer felhasználóitól, lehetőségünk van globális visszavételek végrehajtására és a gyorsítótár kezelésére.

A Magánüzenet küldése képernyőn üzeneteket küldhetünk a többi kiszolgáló oldali Joomla! felhasználónak. Itt olvashatjuk el, írhatjuk meg, küldhetjük el és törölhetjük az üzeneteket. A Magánüzenet írása pontban pedig magán leveleinket írhatjuk meg. A Tömeges levelek almenüben a Főadminisztrátor felhasználók küldhetnek levét az oldal felhasználóinak.

A globális visszavétel menüpont választása azt idézi elő, hogy a Joomla! végrehajtja a szerkesztés alatt lévő vagy a zárolt elemek globális visszavételét. Ezt követően megmutatja a globális visszavétel eredményét. Ez például akkor hasznos, ha egy felhasználó zárolta az egyik cikket azzal, hogy megnyitotta szerkesztésre, és sohasem fejezte be a szerkesztést. Ebben az esetben a többi felhasználó nem tudja szerkeszteni ezt a cikket. A globális visszavétel végrehajtása felszabadítja az összes ilyen elemet.

Ezek mellett még a gyorsítótár ürítésére is lehetőségünk van.

#### **4.3.1.7 Súgó**

Ebben a menüpontban találjuk meg a Joomla! súgóját. A súgóban címszavak alapján és kifejezések alapján is kereshetünk. A Rendszerinformáció almenüpontban a telepített rendszer részletes paramétereit nézhetjük meg.

### **4.4 Konklúzió a Joomla! rendszerről**

A Joomla! is igen nagy népszerűségnek örvend idehaza és szerte a nagyvilágban is. Hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, mint a Drupal. Szintén nyílt forráskódú szoftver és moduláris felépítésű PHP alapokon fejlesztett CMS. Az adminisztrációs felülete összetett és egy teljesen új felhasználó, aki először telepített Joomla!-t nem biztos, hogy elsőre meg fogja találni az általa keresett funkciókat. Nagyon sok kis apró dologban, viszont jobbnak érezhetjük ezt a rendszert, mint a Drupal-t. Fejlett tartalomkezelés és felhasználókezelés, a gyorsítótárazás stabil kivitelezése, munkamenet megléte, globális visszavétel mind olyan dolgok, amik miatt egy felhasználó a Joomla! mellett teszi le a voksát. Egyetemünk Hallgatói Szolgáltató Központjának a honlapja is Joomla! alapokon fut, igaz hogy egy régebbi verzióval. Elképzeléseinket megvalósíthatjuk Joomla! alapokon is. Legyen szó több nyelvű honlapról, vagy adminisztrációs felületről, vagy szavazásról, vagy galériáról, a megfelelő eszközöket és modulokat használva, teljesen egyedi és jól működő webhelyet kapunk.



## 5 WordPress

### 5.1 A WordPress főbb kvalitásai

A WordPress egy elegáns, jó felépítésű személyes publikálási rendszer amely, mint az előzőekben taglalt CMS-ek, GPL licenc alatt áll. A b2/cafelog hivatalos utódja. A WordPress egy viszonylag új szoftver, de a fejlesztése egészen 2001-ig visszanyúlik. A WordPress-t futathatjuk bármilyen operációs rendszeren, ajánlott webserverként az Apache, vagy a Litespeed használható. Természetesen bármilyen rendszer megfelelő a hibamentes működéshez, ahol fut PHP és MySQL. A WordPress megfelelő futtatásához a következőkre van szükségünk:

- PHP v4.3, vagy újabb
- MySQL 4.0, vagy újabb

Moduláris felépítésű rendszer így segítségével ugyanazokat a feladatokat megoldhatjuk, mint a Drupal-lal, vagy Joomla!-val. Stabil, biztonságos, megbízható és nagyon jól átlátható, egyszerű felépítésű rendszer.

### 5.2 A WordPress telepítése

A WordPress telepítése nagyon egyszerű, annyira egyszerű, hogy akár 5 perc alatt is elvégezhető. Hasonlóképpen itt először az alaprendszert le kell töltenünk, amit megtehetünk a <http://wordpress.hu/letoltes/> webhelyről. Letöltés után a rendszer 2.8.5-ös verzióját, `wordpress-2.8.5-hu_HU.tar.gz` nevű fájlban találjuk. A kitömörítés után, szintén FTP segítségével feltöltjük a tárhelyünkre. A WordPress telepítése is böngészőből végezhető. A webhelyünk/index.php webcímen érhető el a telepítő. A telepítés első lépéseként a `wp-config.php` fájlt kell létrehoznunk, amiben a MySQL adatbázis adatait adjuk meg a rendszernek. A szokásos adatokat kell beírunk, mint adatbázis név, MySQL felhasználónév és jelszó, adatbázis kiszolgáló címe és táblaelőtag. Ezt követően a rendszer már képes kommunikálni az adatbázissal, erről értesít is minket a következő képernyőn. Ezután folytathatjuk a telepítést a következő képernyővel, ahol a honlap címét kell megadnunk és a főadminisztrátor e-mail címét. Ezek után a telepítés gombra nyomva már készen i vagyunk. A következő képernyőn a rendszer tájékoztat minket arról, hogy a telepítés sikeres volt, és megadja a főadminisztrátor felhasználó nevét, ami admin lesz és a rendszer által generált jelszót. Mint láthatjuk ez a telepítés igazán egyszerű és gyors volt.

## 5.3 A WordPress menürendszere

A WordPress adminisztrációs felületét elérhetjük webhelyünk/wp-admin webcímen, de a webhelyünkön is engedélyezhetjük a bejelentkezést az adminisztrátoroknak és felhasználóknak. Az első bejelentkezést követően a rendszer figyelmeztet, hogy a felhasználói fiókhoz az általa generált jelszó van használatban, ezt természetesen lehetőségünk van valami egyszerűbbre cserélni. A rendszer adminisztrációs felülete három nagy részre különíthető el. Az első rész a vezérlőpult menüpont. A második rész a tartalomkezelés szekció, ami a tartalomkezeléssel kapcsolatos menüpontokat tartalmazza. A harmadik rész a rendszer beállításával kapcsolatos menüpontokat tartalmazza.

### 5.3.1 Vezérlőpult

A vezérlőpult egy testre szabható felület. Az egyes elemek tetszés szerint áthelyezhetőek a „fogd és vidd” módszerrel. A képernyő beállításai lenyíló fül segítségével beállíthatjuk, hogy mely elemek jelenjenek meg a vezérlőpultban, és hány oszlopban jelenjenek meg. A megjeleníthető elemek:

- Jelenlegi állapot:

Itt egy összefoglalót találhatunk, amiben láthatjuk, hogy az egyes tartalmakból (bejegyzés, oldal, hozzászólás) hány darab található. Milyen sablont használunk és a rendszer melyik verziója fut. Természetesen a megfelelő tartalomcsoportra kattintva rögtön szerkeszthetjük is azokat, vagy a sablont változtathatjuk meg. Mint látjuk a Joomla!-hoz hasonlóan a WordPressben is lehetőség van több helyről elérni az oldal egyes funkcióit.

- Gyorsszerkesztő:

A gyorszerkesztő segítségével gyorsan tehetünk közzé bejegyzéseket.

- Legutóbbi hozzászólások:

A legutolsó hozzászólást tekinthetjük meg, vagy az összes megtekintse gombra kattintva az összes hozzászólást megnézhetjük.

- Legutóbbi vázlatok:

A legutolsó vázlatot tekinthetjük meg, vagy az összes megtekintse gombra kattintva az összes vázlatot megnézhetjük.

- Bejövő linkek:  
Az általunk beállított RSS csatornán lévő híreket jeleníti meg. A modul címe mellett konfigurálhatjuk a hírcsatorna URL címét, hány bejegyzés jelenjen és, hogy megjelenjen-e a dátum vagy nem.
- WordPress fejlesztői blog és További WordPress hírek:  
A fenti két modul segítségével híreket olvashatunk a WordPress fejlesztői blogból és további Wordpress érdekességeket.
- Bővítmények (plugins):  
Az oldal bővítményeiről és új bővítményekről olvashatunk híreket.

### **5.3.2 Bejegyzések**

Ez alatt a menüpont alatt menedzselhetjük az oldal bejegyzéseit. Négy alfunkció tartozik ez alá a szekció alá:

#### Szerkeszt:

Itt az oldal összes bejegyzését megtalálhatjuk és szerkeszthetjük is. Természetesen kereshetünk is bejegyzésekre és csoport műveleteket is végrehajthatunk. A vezérlőpulthoz hasonlóan a képernyő beállításai funkció segítségével befolyásolhatjuk, hogy hány bejegyzés jelenjen meg egy oldalon. Testre szabhatjuk hogy milyen információk jelenjenek meg a képernyőn: szerző, kategóriák, címkék, hozzászólások, dátum.

#### Új hozzáadása:

Ebben az almenüben készíthetünk új bejegyzéseket. Egy egyszerű kiegészítő modul segítségével Exec-PHP <http://wordpress.org/extend/plugins/exec-php/> szintén tudunk PHP kódot futtatni. Itt természetesen fontos figyelni arra, hogy ha az oldalnak több felhasználója van, akkor csak megfelelő jogosultsággal rendelkezők használhassák ezt a kiegészítő szolgáltatást. Ez nagyon hasznos dolog, ha nem csak publikálni, hanem webfejlesztési is szeretnénk. Egy új bejegyzés készítésekor elláthatjuk címkékkel és kategóriákkal a tartalmat. Meghatározhatjuk, hogy milyen beállításokkal kerüljön közzé a bejegyzés. Akár jelszóval is védhetjük az adott tartalmat, vagy beállíthatjuk, hogy milyen időpontban tegye közzé a rendszer.

### Címkék:

Itt kezelhetjük az oldal címkéit. A már meglévő címkék között kereshetünk, és szerkeszthetjük azokat, vagy csoportos műveleteket hajthatunk létre. Lehetőségünk van új címke hozzáadására. A képernyő beállítás segítségével meghatározhatjuk milyen paraméterei jelenjenek meg a meglévő címkéknek (leírás, slug, bejegyzések).

### Kategóriák:

Ebben az almenüben az oldal kategóriát menedzselhetjük. A meglévő kategóriák között kereshetünk, törölhetünk és módosíthatunk. A képernyő beállítással beállíthatjuk, milyen információk jelenjenek meg az egyes kategóriákról (leírás, slug, bejegyzések). Természetesen új kategóriákat is létrehozhatunk, ezek mellett lehetőségünk van kategóriákat átkonvertálni címkévé. Fontos megemlíteni, hogy ha egy kategóriát vagy címkét törölünk, akkor a benne szereplő tartalom nem fog törlődni.

## **5.3.3 Média**

### Média könyvtár:

Itt kezelhetjük a média könyvtár fájljait. A média könyvtár a webhely/wp-content/uploads helyen található. Természetesen kereshetünk a feltöltött elemek között, és a képernyő beállítás segítségével testre szabhatjuk a képernyőt.

### Új hozzáadása:

Ebben az almenüben tölthetünk fel új média fájlokat a média könyvtárba. Két feltöltési mód közül választhatunk: a flash alapú és a böngésző alapú feltöltés.

## **5.3.4 Linkek**

### Szerkeszt:

A rendszer által alapból tartalmazott, és az általunk készített linkeket kezelhetjük ebben az almenüben. Számos hasznos link alapból letárolásra került az alaprendszerben, mint hogy hol található kiegészítő modulokat, sablonokat, vagy hol böngészhetjük a WordPress fórumokat. Természetesen itt testre szabhatjuk a képernyőt és az egyes linkeket egyedileg is beállíthatjuk. Megadhatjuk a link nevét, természetesen magát a linket, leírást a linkről, milyen módon nyissa meg a böngésző, vagy milyen kategóriába tartozzon.

### Új hozzáadása:

Ebben az almenüben készíthetünk új linkeket. Azokat a beállításokat kell megadnunk, mint amit már az előzőekben bemutatam.

### Linkek kategóriái:

Itt szerkeszthetjük azokat a kategóriákat, amiket a linkekre alkalmazhatunk. Természetesen kereshetünk, törölhetünk és új kategóriát adhatunk hozzá. Alapértelmezett kategória a blogtár.

### **5.3.5 Oldalak**

#### Szerkeszt:

Ez az almenüpont szolgál a webhely már meglévő oldalainak karbantartására. Kereshetünk az oldalak között, szerkeszthetjük, módosíthatjuk és törölhetjük őket. Egy kattintással megtekinthetjük az egyes kategóriák oldalait. Egy oldal állapota lehet: közzétéve, időzített, függőben, vázlat, vagy magán oldal.

#### Új hozzáadása:

Itt szerkeszthetünk új oldalakat. A szerkesztőt kétféle módban használhatjuk, az egyik a vizuális, ez hasonlít egy word-höz, a másik a HTML, ez egy HTML szerkesztő, amiben a fent említett kiegészítő telepítésével együtt hasznos webfejlesztési munkákat végezhetünk.

Lehetőségünk van vázlatként elmenteni az oldalt, vagy jelszóval is védhetjük, vagy magánjellegűvé tehetjük, megadhatjuk a közzététel időpontját is, és engedélyezhetjük az oldalhoz való hozzászólásokat. Beállíthatjuk, hogy melyik oldal legyen a szülőoldala és az oldalak sorrendjét is meghatározhatjuk.

### **5.3.6 Hozzászólások**

Ebben a menüben az oldal hozzászólásait kezelhetjük. Kereshetünk a hozzászólások között és szerkeszthetjük, vagy törölhetjük azokat. A függőben lévő hozzászólásokat elfogadhatjuk, vagy visszautasíthatjuk mindezeket akár csoport műveletként alkalmazva. Ennek értelmében egy hozzászólás lehet, spam, függőben, vagy elfogadva.

### **5.3.7 Megjelenés**

#### Sablonok:

Ebben az almenüben kezelhetjük az oldal már telepített és alapból beépített sablonjait. Lehetőségünk van egy adott sablont bekapcsolni, megtekinthetjük a sablon előlínétét (a sablon bekapcsolása után milyen külsőt kap az oldalunk), vagy törölhetünk sablonokat.

#### Widgetek:

Sok lehetőség áll rendelkezésre az oldalunk testre szabására, ilyen lehetőség a widgetek alkalmazása. Widgettel valósíthatunk meg az oldalunkon például egy órát, vagy naptárat is. Hasonlóképpen működnek, mint a modulok.

### Szerkesztő:

Lehetőségünk van az aktuálisan használt, vagy az általunk kiválasztott sablon szerkesztésére, megváltoztatására. Ebben az esetben a sablont leíró CSS fájlokat kell szerkesztenünk, vagy magát a sablon fájljait is módosíthatjuk, amik HTML-ben íródnak PHP kód beágyazásával. A változtatásokhoz természetesen szükség van a CSS, HTML és PHP nyelvek ismeretére és a WordPress beépített PHP függvényeinek alkalmazására.

### Új sablon hozzáadása:

Új kinézetet is hozzáadhatunk a már meglévő sablonokhoz. Saját magunk is készíthetünk sablonokat, ha a már fent ismertetett tudás birtokában vagyunk, de le is tölthetünk kinézeteket a <http://wordpress.org/extend/themes/> webhelyről.

## **5.3.8 Bővítmény**

### Telepítve:

Ebben az almenüben kapcsolhatjuk ki, és be az oldal bővítményeit, törölhetünk, és az esetleges beállításokat is itt végezhetjük el az egyes moduloknál. Kereshetünk a bővítmények között, vagy csoportműveleteket végezhetünk rajtuk. Megtekinthetjük az összes bővítményt, vagy csak az aktívakat, vagy az inaktív bővítményeket. Képernyő beállítása menüben beállíthatjuk, hogy mennyi bővítmény jelenjen meg képernyőn.

### Új hozzáadása:

Ezen a felületen keresztül új bővítményeket, modulokat adhatunk hozzá a rendszerhez. Letölthetünk a <http://wordpress.org/extend/plugins/> webhelyről számos modult. Több mint 7000 modul áll rendelkezésünkre. Ebből két modult ajánlanék telepíteni az Exec-PHP modulon kívül. Az egyik az All in one SEO Pack <http://wordpress.org/extend/plugins/all-in-one-seo-pack/>, ez a modul legenerálja a webes keresők által figyelt kifejezéseket, és elősegíti, hogy webhelyünk előkelő helyezést érjen el a keresőkben. A másik modul Google XML site maps <http://wordpress.org/extend/plugins/google-sitemap-generator/>, ami egy XML fájlt generál, ami segíti a keresők munkáját, így szintén jobb helyezést érhetünk el a keresőkben és a keresők képesek lesznek ez által webhelyünk minden egyes részét feltérképezni. Persze ezek mellett számos kiegészítő áll rendelkezésünkre, hogy teljesen egyedivé, interaktívvá felhasználóbaráttá tegyük portálunkat.

#### Szerkesztő:

Ezen a felületen keresztül képesek vagyunk a telepített modulokat megváltoztatni, ezt csak abban az esetben ajánlom, ha biztosak vagyunk a dolgunkban. Szükség van hozzá webfejlesztő ismeretekre.

### **5.3.9 Felhasználók**

#### Szerzők és felhasználók:

Itt egy listát láthatunk az oldal felhasználóiról és adminisztrátorairól. Természetesen kereshetünk a felhasználók között, és az adminisztrátorok szerkeszthetik is az egyes felhasználók adatait. Az oldal felhasználói a következő csoportokba tartozhatnak: adminisztrátor, szerkesztő, szerző, közreműködő, és feliratkozó.

#### Felhasználók hozzáadása:

Ebben az almenüben az oldal adminisztrátora képesek új felhasználó hozzáadására. Szükség van az új felhasználó adataira, mint felhasználó név, e-mail, jelszó. Be kell állítanunk, hogy melyik felhasználói csoporthoz tartozzon az új felhasználó. A jelszót elküldhetjük a rendszerrel e-mailben a felhasználó e-mail címére. A rendszer figyelmeztet bennünket, ha nincs engedélyezve a szabad regisztráció az oldalra.

#### Személyes profil:

A személyes adatainkat láthatjuk ebben a menüben, és egyes adatokat képesek vagyunk megváltoztatni is. A felhasználó nevünket nem változtathatjuk meg. Beállíthatjuk, hogy milyen adminisztrációs színsémát szeretnénk használni, és személyes információt is megfogalmazhatunk pár szóban. Lehetőségünk van gyorsbillentyűk használatára a hozzászólások moderálására, és személyes elérhetőségek megadására is (e-mail, honlap, stb.). A jelszó megváltoztatására is van lehetőség, ezt az első bejelentkezés után ajánlott megváltoztatni, a rendszer által generált jelszót.

### **5.3.10 Eszközök**

#### Eszközök:

Rendelkezésünkre áll két eszköz mellyel meggyorsíthatjuk a böngészést, vagy a saját munkánkat. Az első eszköz a Turbó Wordpress nevet kapta. A WordPress támogatja a Gears-t, ami új funkciókkal látja el a használt saját böngészőt. A Gears <http://gears.google.com/> címen érhető el, és tölthető le.

A másik eszköz a Press This nevet kapta. Segítségével szövegeket, videókat, vagy egyéb tartalmakat illeszthetünk be más webhelyekről könnyen és gyorsan, hivatkozás formájában.

#### Import:

A Wordpress képes importálni más honlapokon található bejegyzéseket.

#### Export:

A Wordpress képes egy XML fájlt létrehozni, amit le kell mentenünk a saját gépre. Ez az a fájl, amit Wordpress eXtended RSS-nek, vagy WXR-nek hívunk, tartalmazza az összes bejegyzést, hozzászólást, saját mezőt és címkét. A lementett fájl segítségével ez a honlap betölthető egy másik Wordpress import funkciójával. A tartalom lementését szűkíthetjük szerzők, vagy adminisztrátorok szerint.

#### Frissítés:

Ezen a felületen keresztül frissíthetjük a rendszert. Ha rendszer naprakész, akkor a „A Wordpress verziója a legfrissebb, nincs szükség a frissítésére!” üzenetet láthatjuk a képernyőn.

### **5.3.11 Beállítások**

#### Általános:

Ez a felületen a honlap általános beállítása nevet kapta. Itt az alapvető beállításokat módosíthatjuk, mint a honlap címe, címsor, Wordpress címe (URL), Honlap címe (URL), e-mail cím, tagság (ha engedélyezzük, akkor bárki regisztrálhat az oldalunkra), új felhasználók jogosultsága (milyen felhasználó csoportba tartozzanak az új felhasználók), időzóna, alapértelmezett dátum formátum, idő formátum, a hét első napja.

#### Írás:

Ezen a képernyőn az írások beállításait menedzselhetjük. Beállíthatjuk a szövegterület méretét (sor) , formázás beállításoknál a hangulatjelek grafikus megjelenítését, és a Wordpress automatikus XHTML kódjavítását kapcsolhatjuk ki és be. Megadhatjuk a bejegyzések alapértelmezett kategóriáját, és az alapértelmezett link kategóriát. Bekapcsolhatjuk az Atom közzétételi protokollt és az XML-RPC protokollt, amik asztali alkalmazásból, vagy másik távoli weboldalról teszi lehetővé, hogy bejegyzést küldjön a blogtulajdonos. Ezek mellett lehetőségünk van egy titkos postafiók létrehozására, amire érkező levelek automatikusan megjelennek az oldalon.

#### Olvasás:

Ezen a képernyőn állíthatjuk be, hogy milyen tartalom jelenjen meg az első oldalon. Lehetőség van egy általunk választott statikus oldal megjelenítésére, vagy az utoljára közzétett saját bejegyzések megjelenítésére. Beállíthatjuk hány bejegyzés, és mennyi RSS hír



jelenjen meg egy oldalon. Lehetőség van kiválasztani, hogy egy bejegyzésnél a teljes szöveg, vagy összegzés jelenjen meg. Végül az oldalak és hírsatornák kódolását állíthatjuk be, alapértelmezetten UTF-8.

#### Interakció:

Ezen a felületen alapértelmezett cikk és hozzászólás beállításokat végezhetünk. Ezek mellett a hozzászólások moderálására is adhatunk beállításokat. Végül az avatárok engedélyezésével és beállításával kapcsolatos lehetőségeket találhatjuk itt.

#### Média:

A bejegyzésekbe beillesztett képek maximális méretét határozhatjuk meg itt.

#### Adatvédelem:

Kiválaszthatjuk, hogy az oldal látható legyen a keresők számára, vagy csak a normál látogatók böngészhessék az oldalunkat.

#### Közvetlen linkek:

A WordPress alaphelyzetben olyan linkeket használ, ahol egy kérdőjel után különböző azonosító számok szerepelnek, de lehetőségünk van ezeknek a hivatkozásoknak az egyéni ízlés szerinti átszabására. Ezzel nem csak, hogy esztétikusabbá tehető a cikkekre mutató link, de adott esetben könnyebben meg is jegyezhetőek. Ezek mellett saját kategória- és címkestruktúra is létrehozható.

#### Egyebek:

Ebben az almenüben a fájlok feltöltésének a beállításait találhatjuk meg. Beállítható milyen könyvtárban tárolja a rendszer a feltöltött elemeket, alapértelmezettként wp-content/uploads helyen tárolja a rendszer. Beállíthatjuk, hogy a rendszer év-hó csoportosításban tárolja a feltöltött tartalmat, és hogy az esetleges link változásokat kövesse.

## **5.4 Konklúzió a WordPress rendszerről**

A WordPress tartalomkezelő rendszer egy biztonságos, és stabil megoldás lehet saját webhelyünk üzemeltetésére. Ismert biztonsági hibákat, nem tartalmaz a rendszer, ellentétben a például a Joomla! előző 1.0-ás verziójával. Nyílt forráskódú és a beépített szerkesztők segítségével akár saját fejlesztésbe kezdhetünk, mind a modulok, mind a sablonok terén is. A telepített Exec-PHP szerkesztő alkalmazásával, és a rendszer PHP függvényei segítségével gyors, stabil, biztonságos, és dinamikus naprakész tartalom tehető közzé, ami nagyon fontos a mai világban. Ezek mellett számos olyan beépített funkciót tartalmaz, mint a gyorsítótárazás, médiakönyvtár, widgetek alkalmazhatóak, és moduláris felépítésének köszönhetően szinte nincs olyan feladat, amire ne

tudnánk kialakítani webhelyünket. Népszerűségére példa lehet a blog.hu portál, mely Wordpress alapokra épül, és stabilitását bizonyíthatja a <http://erettsegi.com/> portál, amit érettségi előtt több tízezer látogatnak. Egyszerűsége, könnyen kezelhetősége, biztonsága, stabilitása miatt bátran ajánlhatom mindenkinek.

## **6. Összefoglaló**

Dolgozatom célja három, nagynépszerűségnek örvendő tartalomkezelő rendszer bemutatása, és összehasonlítása volt. Prezentálásra kerültek a tartalomkezelő rendszerek általános tulajdonságai, és a tartalomkezelési technológiák általános jellemzői, feladatai. Mind a Drupal-t, Joomla!-t, és a WordPress-et is nagyobb problémák és fennakadások nélkül tudtam használatba venni. Kisebb probléma a Joomla! telepítésénél jelentkezett. Első telepítésközben a rendszer hibát jelzett, ami szerint nem voltak engedélyezve a cookie-k, vagy a szerver nem elérhető. Ez a probléma hibaelhárítást nem igényelt. Újabb próbálkozásomat követően sikeresen települt a rendszer. A rendszereket a clans.hu tárhelyén próbáltam ki, ahol PHP 5.2.9 verziója, MySQL 5.0.67 verziója, és egy Apache/2.2.12 (Linux/SUSE) webkiszolgáló fut. Hasznos lehet számunkra a [www.cmsaward.hu](http://www.cmsaward.hu) meglátogatása, ahol a már telepített rendszereket kipróbálhatjuk, mind felhasználóként, mind adminisztrátorként. Mind a három CMS-t használhatjuk bármilyen operációs rendszeren, legfontosabb, hogy megfelelő PHP támogatással rendelkezzen a futtató környezet. A Drupal kicsit rugalmasabb adatbázis terén, mivel nem csak MySQL-t támogat, hanem PostgreSQL adatbázist is használhatunk. A Drupal rendszer egyik nagy hátrányának tartom, hogy ha nem rendelkezünk cron támogatással, akkor az időzített feladatok és automatikus frissítések nem futnak le. Szerencsére egy plusz modul telepítésével ez a probléma áthidalható, így az időzített feladatok már előnyként jelentkeznek a másik két alaprendszerrel szemben, mivel azoknál nem találhatunk időzített feladatokat. A Joomla! igazán szép adminisztrációs felülettel rendelkezik, de nem mondhatom a legegyszerűbb, és a legátláthatóbb megoldásnak, ha a WordPress-t vesszük példaként. Mind a WordPress-ben és Joomla!-ban a rendszer egyes funkciói is több helyről elérhetőek, ezek mellett a Drupal adminisztrációs felülete is logikailag jól felépített. Kinézet és plusz modul telepítése, igazából mind a három rendszeren nagyon egyszerű.

Ezeknek a rendszereknek a használatával igazán egyszerű tartalmat szolgáltatni. Nem csak magán célokra használhatjuk, hanem üzleti megoldásokra is tökéletesen bevált rendszerek. Remélem dolgozatommal segítettem ezen tartalomkezelő rendszerek megismerését, és kedvet csináltam használatukhoz, és a világhálón való publikáláshoz is. Igazán nem tartom

posztomnak, hogy pálcát törjek akármelyik CMS felett. Személy szerint a tesztelt rendszerek közül a WordPress rendszert láttam számomra a legmegfelelőbb, mivel egyszerű, gyors, biztonságos, és ezek mellett kiváló fejlesztői környezetet is nyújt.

## 7. Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnék köszönetet mondani témavezetőmnek, Pere Zsoltnak, hogy megosztotta velem tapasztalatait, valamint dolgozatom megírásához nyújtott útmutató tanácsokat. Ezen kívül köszönetet mondanék Szelkó Péternek a [www.clans.hu](http://www.clans.hu) üzemeltetőjének az általa biztosított tárhelyért.

## 8. Irodalomjegyzék

[w] Wikipédia Tartalomkezelő rendszer fogalma:

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Tartalomkezelő\\_rendszer](http://hu.wikipedia.org/wiki/Tartalomkezelő_rendszer)

[d] A Drupal tartalomkezelő magyar honlapja | [drupal.hu](http://drupal.hu)

<http://drupal.hu>

[p] PHP hivatalos oldal:

<http://php.net/>

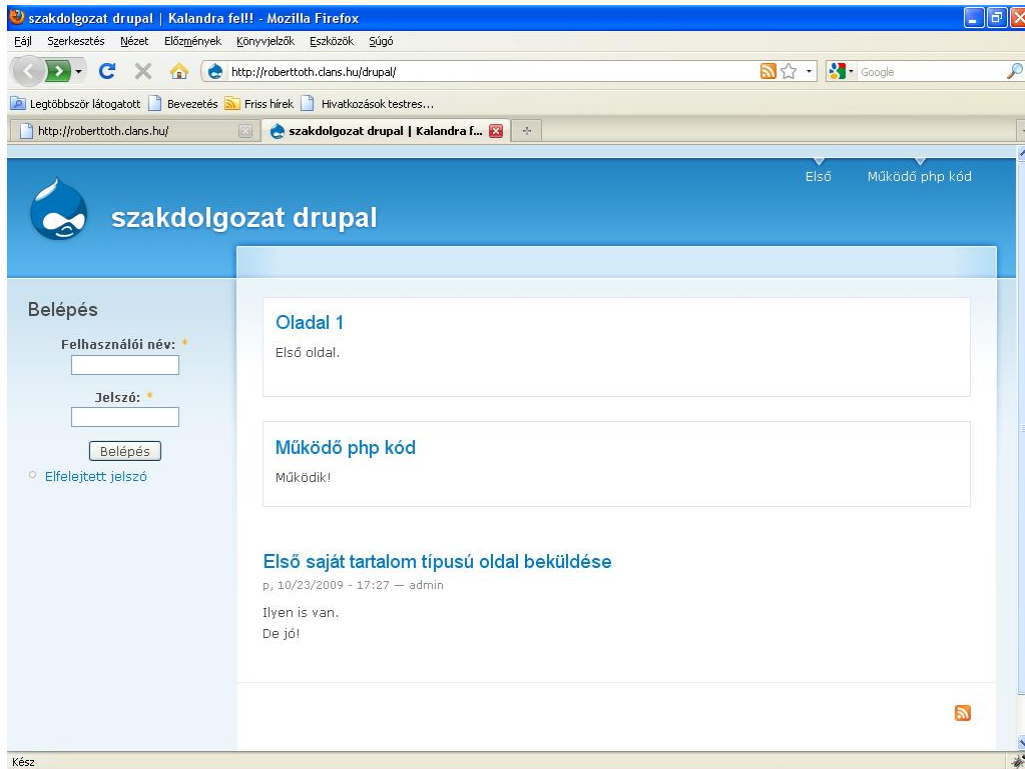
[j] A Joomla! jellemzői a Wikipédián

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Joomla>

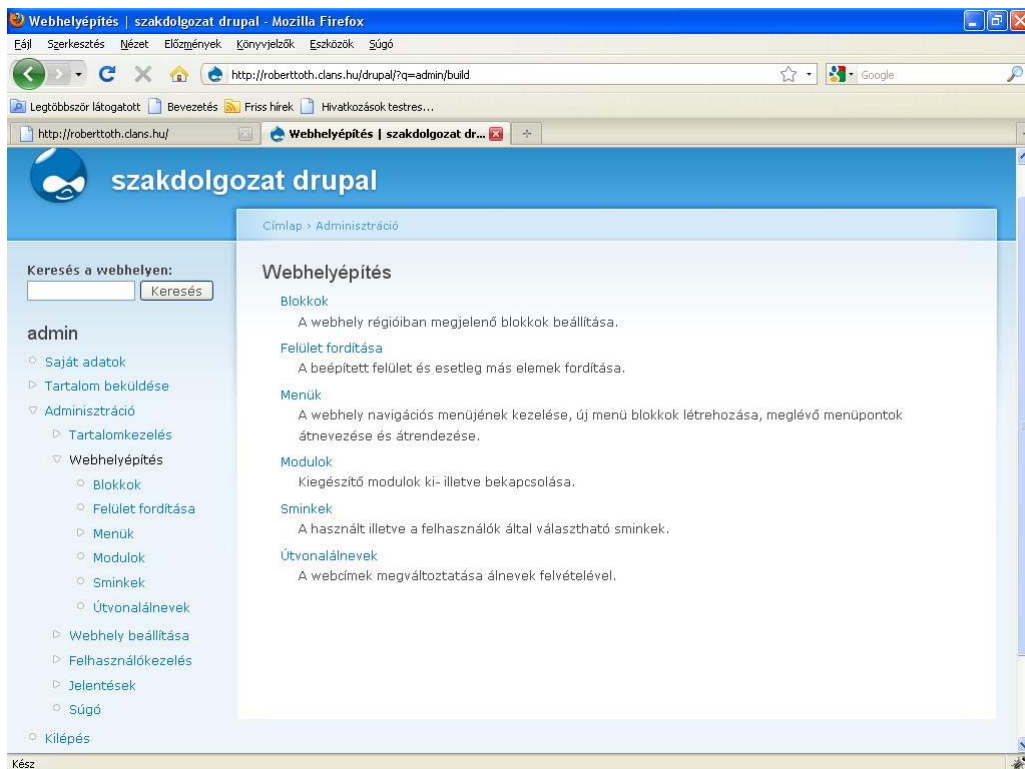
[j1]A Joomla! magyar honlapja

<http://www.joomla.org.hu>

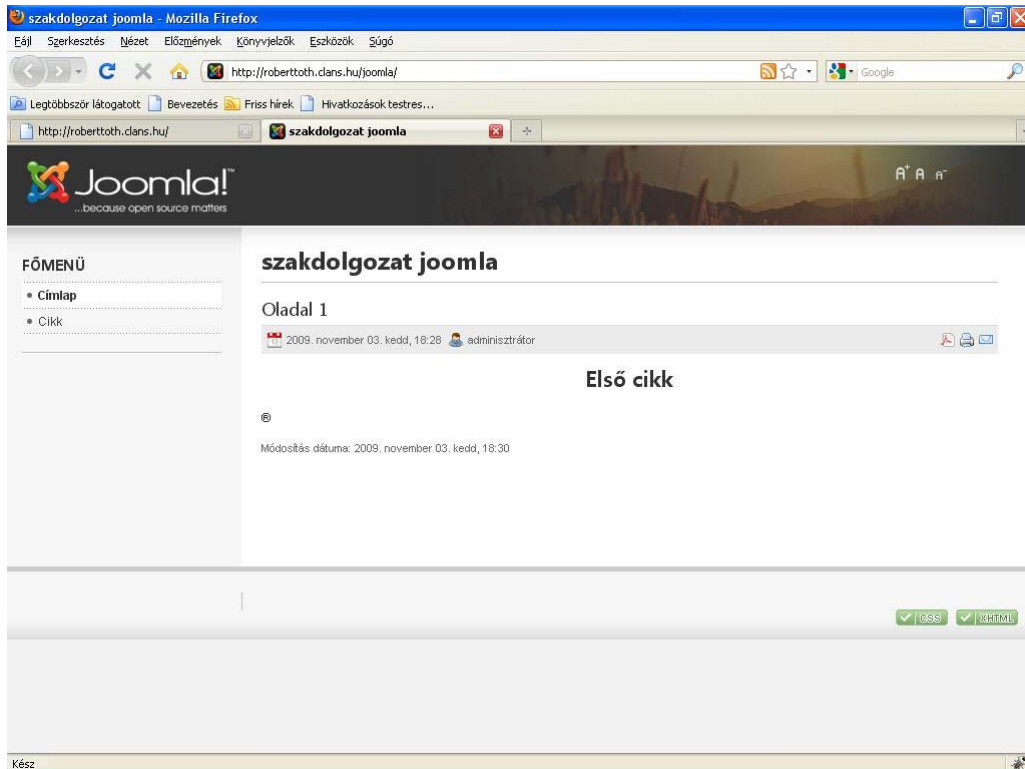
## 9. Melléklet



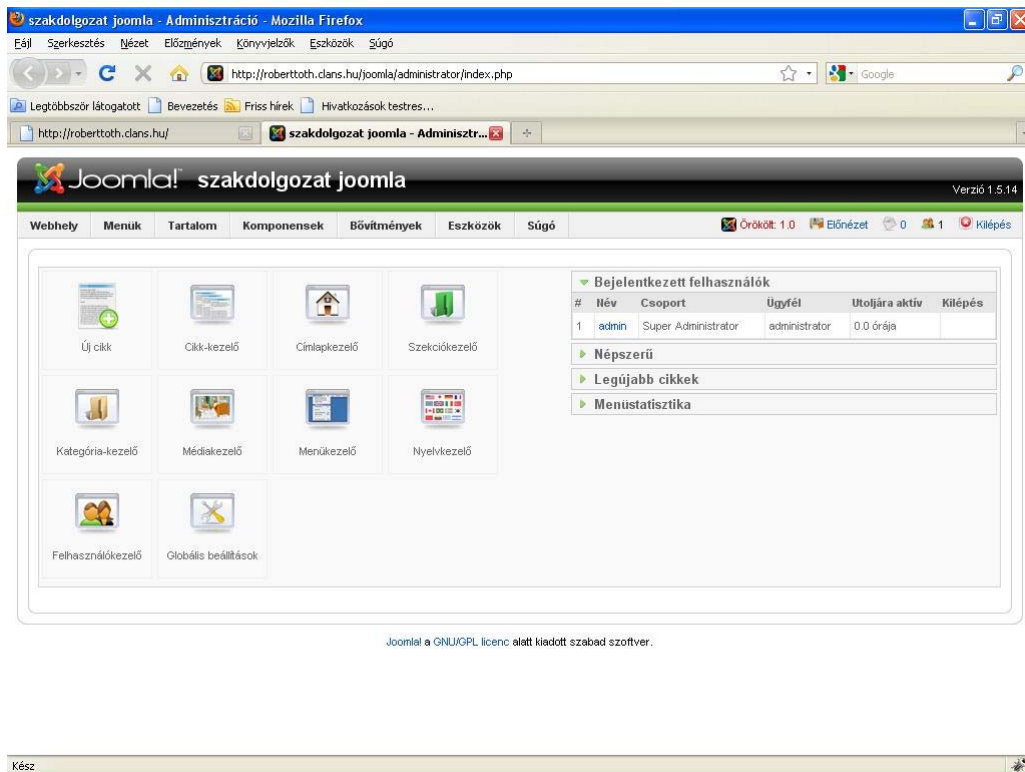
A Drupal kezdőlapja bejelentkezéssel.



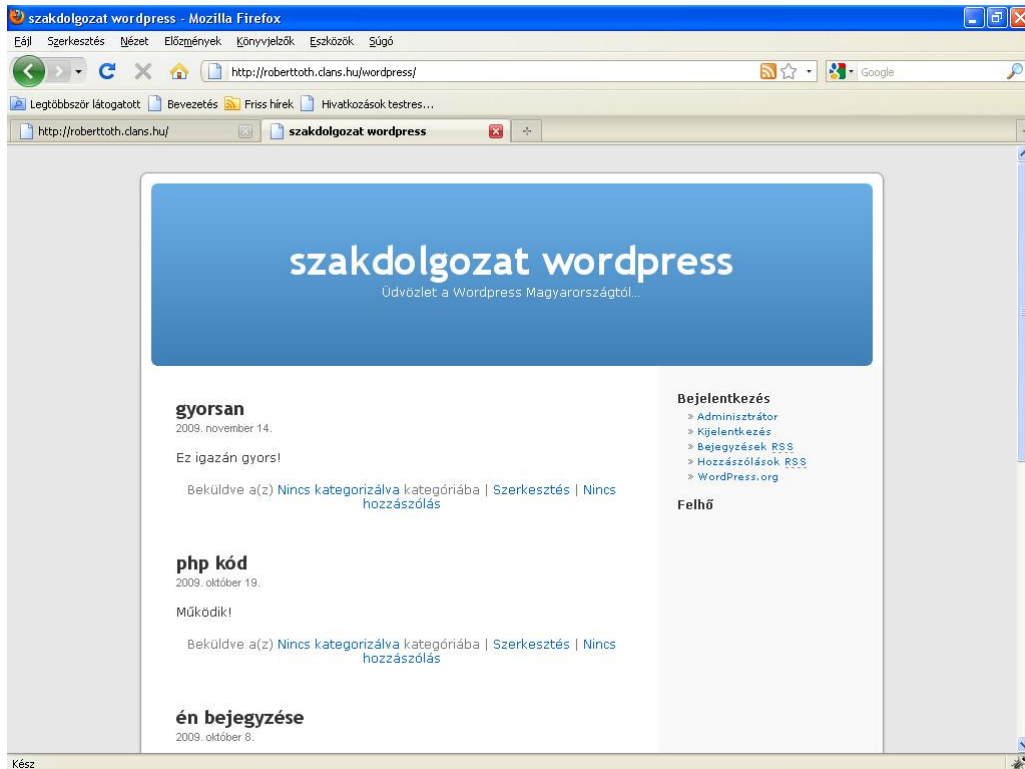
A Drupal adminisztrációs felülete.



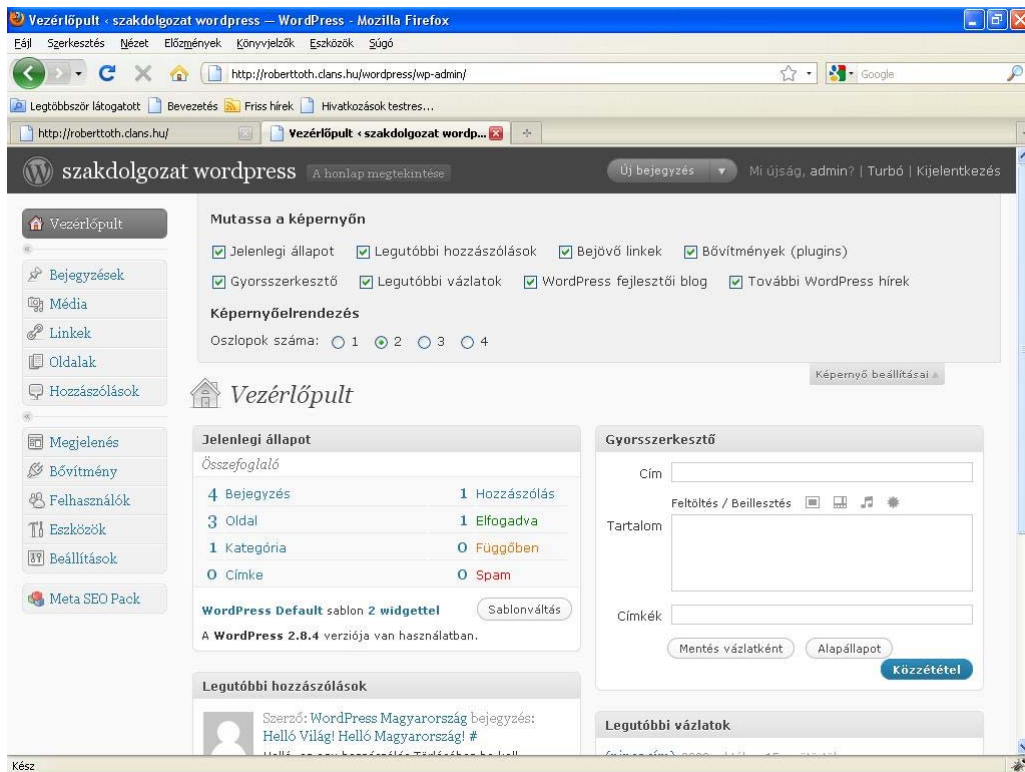
A Joomla! főoldala.



A Joomla! adminisztrációs felülete.



A WordPress főoldala.



A WordPress adminisztrációs felülete.